

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ KONCEPCE BOJE PROTI EXTREMISMU PRO ROK 2017

**Ministerstvo vnitra
Odbor bezpečnostní politiky
Praha 2018**

Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017 bylo schváleno vládou dne 17. prosince 2018 usnesením č. 873.

Text neprošel jazykovou ani stylistickou úpravou.

OBSAH

1. Komunikací proti demagogii.....	5
2. Vědomostí proti totalitářům	9
3. Jednotná protiextremistická platforma	12
4. Odbornost a imunita	17
5. Pomoc obětem trestné činnosti.....	23
6. Protiextremistické aktivity nad rámec Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017	25
6.1. Ministerstvo vnitra	25
6.1.1. Oblast prevence	25
6.1.2. Oblast výzkumu.....	33
6.1.3. Oblast vzdělávání	33
6.1.4. Oblast integrace cizinců	35
6.1.5. Oblast mezinárodní spolupráce	38
6.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí	39
6.3. Ministerstvo kultury	47
6.3.1. Oblast církví a náboženských společností.....	47
6.3.2. Oblast médií a audiovize	49
6.3.3. Oblast regionální a národnostní kultury	49
6.3.4. Oblast umění, literatury a knihoven	50
6.3.5. Oblast ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií	50
6.4. Ministerstvo spravedlnosti	57
6.4.1. Státní zastupitelství	57
6.4.2. Institut pro kriminologii a sociální prevenci	58
6.5. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy	58
6.6. Úřad vlády	60
7. Seznam použitých zkratek.....	61

Úvod

Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017 byla schválena usnesením vlády č. 394 ze dne 22. května 2017. Vyhodnocení vychází z pěti hlavních pilířů:

- 1) Komunikací proti demagogii.
- 2) Vědomostí proti totalitářům.
- 3) Jednotná protiextremistická platforma.
- 4) Odbornost a imunita.
- 5) Pomoc obětem trestné činnosti.

V druhé části dokumentu jsou uvedeny další aktivity uskutečněné orgány státní správy, které nejsou vždy primárně protiextremistické, boji s extremismem ale napomáhají. V závěru je uveden seznam zkratk.

Podkladovými materiály přispěli, kromě Ministerstva vnitra a Policie ČR, zástupci resortů státní správy, konkrétně spravedlnosti, obrany, školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, práce a sociálních věcí a dále Úřadu vlády a Nejvyššího státního zastupitelství

Z hlediska plnění úkolů z Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017 lze mj. zmínit tyto podstatné skutečnosti:

- Policie jako celek dokázala flexibilně reagovat na změny na extremistické scéně. Důkazem toho jsou nové vzdělávací aktivity, nové metodické materiály i dílčí systémové změny. Na relevantních útvarech její uniformované i neuniformované složky je stabilizovaná situace. Celá řada aktivit souvisejících s potíráním extremismu je ritualizována. Pozitivně lze hodnotit i fakt, že policie dokáže komunikovat i s dalšími partnery ze státní i nestátní sféry. Některé dílčí systémové změny v rámci policie se nepodařilo zcela dokončit, velkou výzvou zůstává postih nenávistných obsahů na internetu.
- Bezpečnostní složky mají dlouhodobě nastavené funkční mechanismy proti infiltraci extremistů.
- Vyzdvihnout je potřeba aktivity proti šíření dezinformací v prostředí internetu ze strany Ministerstva vnitra a Úřadu vlády.
- Vyhodnocení koncepce přináší rovněž informace k celé škále užitečných preventivních aktivit v oblasti sociálně vyloučených lokalit a v oblasti migrační politiky, které často nejsou veřejnosti často příliš známy.
- Podobné konstatování lze učinit v případě osvětových a vzdělávacích aktivit, které podporují další resorty státní správy.
- Pozitivně lze hodnotit projektové aktivity Probační a mediační služby či opatření proti radikalizaci ve věznicích.

1. Komunikací proti demagogii

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 1
Název strategického cíle	Komunikací proti demagogii
Odůvodnění strategického cíle	Veřejnost má právo od relevantních státních institucí získávat průběžně informace o extremistické scéně a o protiextremistických aktivitách. Informování o extremistické scéně je zároveň jedním z nástrojů boje s extremistickými subjekty. Těžištěm aktivit extremistických subjektů je internet, zejména pak sociální sítě. Je třeba zintenzivnit úsilí k potírání nenávistných projevů na internetu. Zároveň je třeba reagovat na nenávistné mobilizační kampaně extremistů nabízením alternativ.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Detailně, pravdivě a průběžně informovat veřejnost. • Efektivně postihovat nenávistné projevy na internetu. • Nabídnout alternativu k nenávistným mobilizačním kampaním.
Opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelná aktualizace stávajících informačních a analytických materiálů na webových stránkách. Zajištění jejich snadné dostupnosti. • Pravidelné publikování zprávy o scéně od Odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ministerstva vnitra. • Aktivní kontaktování novinářů a zodpovědné poskytování informací s přidanou hodnotou. V případě informování o extremistické agresi volit ofenzivní přístup zohledňující, respektive předvídající, možné dopady těchto násilností. Platí zásada nulové tolerance vůči násilnostem ze strany extremistů. • Korektní informování o pachatelích z hlediska národnosti, respektive etnicity. • Pokračování v informační kampani o migraci a integraci cizinců. • Pokračování v činnosti policejní internetové Helpline pro hlášení nelegálního a nežádoucího obsahu pro veřejnost. Vyhodnocení stávajícího fungování. Nové systémové nastavení fungování v rámci Národní centrály proti organizovanému zločinu. • Komunikace s komerčními subjekty v případě výskytu nelegálních extremistických obsahů na Internetu hostovaných na serverech třetích zemí. Ministerstvu vnitra

	<p>poskytne součinnost v případě potřeby a v rámci své působnosti Ministerstvo průmyslu a obchodu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Realizace systémových návrhů z Koncepce rozvoje schopností Policie ČR vyšetřovat kybernetickou kriminalitu. Stabilizace specialistů na informační kriminalitu, zejména pak v rámci Sekce kybernetické kriminality Národní centrály proti organizovanému zločinu. Pokračování Mediální kampaně v rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti zaštitěné Úřadem vlády.
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra, Policie ČR, Úřadu vlády
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo vnitra, Policie ČR, Úřad vlády
Spolupracující subjekty	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Koordinační a kontrolní mechanismus	<ul style="list-style-type: none"> Plnění úkolů v gesci Policie ČR bude kontrolováno a koordinováno Policejním prezidiem. Plnění úkolů v gesci Ministerstva vnitra bude kontrolováno odborem bezpečnostní politiky a prevence kriminality ve spolupráci s odborem tisku a public relations. Plnění úkolů v gesci Úřadu vlády bude kontrolováno Agenturou pro sociální začleňování.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2017
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2017

Způsob plnění:

Poskytování informací

Ministerstvo vnitra a Policie ČR:

Ze strany MV ČR byly pravidelně podávány informace včetně kvartálních zpráv. Většina informací je k dispozici ve specializované sekci k extremismu: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>, či v sekci zpravodajství. Rovněž docházelo k pravidelnému informování ze strany relevantních složek PČR. Pravidelně byly poskytovány informace zástupcům médií i široké veřejnosti. V rámci PČR se komunikaci s veřejností věnují kurzy pro velitele bezpečnostních opatření, kurzy pro antikonfliktní týmy a instrukčně metodická zaměstnání tiskových pracovníků. Pro potřeby PČR byly k tomuto vytvořeny i metodické materiály. Nově lze zmínit např. metodický materiál vytvořený v rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti.

Činnost Centra proti terorismu a hybridním hrozbám

V roce 2017 bylo Centrem proti terorismu a hybridním hrozbám (dále jen „CTHH“) vyvráceno na dvacet významných dezinformací z oblasti vnitřní bezpečnosti. Lze zmínit například dezinformaci o sto tisících protestujících u pomníku Koněva. Ta byla šířena ruskou vládní agenturou Sputnik a prezentována jako doklad odporu české veřejnosti proti údajnému přepisování historie.

Významná část dezinformací vyvrácených CTHH se věnovala migraci a údajnému zvýšenému teroristickému nebezpečí. Některé z těchto dezinformací byly šířeny i samotnými členy Parlamentu České republiky.

CTHH se stalo pořadatelem široké škály vzdělávacích, osvětových a odborných setkání. V první řadě se jednalo o školení ve spojitosti s volbami do Poslanecké sněmovny a prezidentskými volbami. Ty byly určeny pro zástupce všech registrovaných politických stran a hnutí k bezpečnosti volebních kampaní na sociálních sítích, respektive pro volební týmy prezidentských kandidátů.

Zmíněné semináře a školení probíhaly ve spolupráci s Národním úřadem kybernetické bezpečnosti a společnostmi Google a Facebook. Věnovaly se výhradně kyberbezpečnosti (a nikoliv tomu jak vést kampaň proti konkrétním kandidátům, jak také bylo lživě tvrzeno některými zdroji).

Dále se CTHH podílelo na organizování seminářů k ochraně měkkých cílů, seminářů k online bezpečnosti, kulatých stolů a summitů zaměřených na strategickou komunikaci. Ve spolupráci s domácími a zahraničními partnery CTHH zorganizovalo již čtvrtou mezinárodní konferenci o strategické komunikaci StratCom Summit, která do té doby neměl v Evropě obdoby.

Za tímto účelem byla navázána spolupráce s českými i zahraničními experty a neziskovým sektorem. Součástí akcí byly i veřejně přístupné přednášky odborníků a to zejména na vysokých školách.

Policejní internetová hotline

Byla provedena detailní analýza dosavadního fungování policejní internetové hotline pro hlášení nezákonného obsahu. Na jejím základě byly navrženy určité změny. Hotline bude inovována. Pilotní projekt se bude týkat právě nenávistné trestné činnosti.

V rámci různých příležitostí v tuzemsku i v zahraničí probíhala komunikace se zástupci komerčních subjektů k tématu nenávistných obsahů na internetu.

V rámci Sekce kybernetické kriminality Národní centrály proti organizovanému zločinu docházelo k postupné stabilizaci pracovišť specializujících se na informační kriminalitu.

Úřad vlády:

Úřad vlády a zejména pak Agentura pro sociální začleňování pravidelně zveřejňovaly relevantní aktuální informace, k dohledání jsou např. na www.vlada.cz, či www.socialni-zaclenovani.cz.

Mediální kampaň

Celostátní **mediální kampaň HateFree Culture** (dále jen „kampaň“), která byla součástí projektu „Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti“, pokračovala i po ukončení projektu k 30. dubnu 2017. Značka „HateFree“ se dostala do povědomí veřejnosti, pro kterou

má charakter životního stylu vyjadřujícího určitý postoj. V průběhu realizace kampaně bylo nutné reagovat na aktuální společenské dění v souvislosti s evropskou migrační krizí.

Kampaň působila na veřejnost prostřednictvím **internetových stránek www.hatefree.cz**, které se soustředí na poskytování informací odborné i široké veřejnosti a médiím. V roce 2017 navštívilo stránky 372.000 unikátních návštěvníků. Navštěvovaly je lidé nejrůznějších zájmů i proto, že stránky v roce 2017 začaly systematicky přinášet pozitivní příběhy a příklady dobré praxe z České republiky i zahraničí. Tím se daří upoutat pozornost i na závažnější témata, která by jinak lidé přirozeně nesledovali.

Dále provozovala **facebookové stránky HateFree Culture**, které jsou jedním z mála míst českého internetu, kde na témata vzájemného soužití probíhá nonstop moderovaná diskuse s denním zásahem několika desítek tisíc uživatelů. Týdně pak stránky zasáhnou v průměru 200.000 unikátních uživatelů. Ke konci roku 2017 měla kampaň na Facebooku téměř 61.000 fanoušků. Kampaň má z velké části zásah i do širší veřejnosti, nejen do řad zainteresovaných. V rámci diskuse jsou přinášena nová témata podněcující další komunikaci. Velmi důležitou součástí kampaně je aktivita vyvracení hoaxů a manipulací týkající se převážně muslimů, migrace, Evropské unie a Romů. Jejich počet mírně ustal díky osvětové činnosti a celospolečenské diskusi. Kampaň je současně partnerem médiím a institucím při odhalování a poskytování analýz hoaxů. Pracovníci kampaně také pořádali workshopy a semináře o manipulacích po celém Česku, jak pro zástupce samospráv, Policie ČR, tak pro školy, neziskové organizace nebo veřejnost.

Kampaň pokračovala ve **vytváření a propagaci tzv. „HateFree Zone“**, míst bez násilí a nenávisti, ke kterým se doposud přihlásilo 291 míst po celé České republice, z toho v roce 2017 celkem 71. Pokračovala také iniciativa HateFree Festů – festivalů, které se hlásí k myšlenkám kampaně. Uskutečnilo se jich 18. V říjnu byla otevřena rozsáhlejší **výstava Bez nenávisti? HateFree?** v Muzeu romské kultury v Brně, která se věnuje zejména nenávistným projevům vůči Romům a která potrvá do února roku 2018.

V průběhu kampaně byly uspořádány dvě akce nazvané **„Otevřená snídaně“**. Zde se setkávají a seznamují lidé různých původů a vyznání. Uskutečnily se dva večery nekorektní stand-up comedy HateFree Stage v Brně a v Ústí nad Labem. V prosinci proběhlo **společné pečení vánočního cukroví pro potřebné**, na kterém se setkali lidé různého původu a vyznání. Cukroví bylo následně předáno do zařízení pro žadatele o azyl a lidem bez domova. V roce 2017 také získala kampaň HateFree Culture do distribuce **snímek „Máma z basy“**. Během podzimu a zimy tohoto roku se uskutečnilo více než 30 projekcí po celé ČR.

Kampaň HateFree Culture se zaměřila také na **tvorbu krátkých dynamických videí** v týdenní frekvenci, které představují dobré praxe nebo inspirativní příběhy o lidech z různých skupin. Propagují tak podnětné vzájemné soužití i efektivní řešení potenciálních problémů. Tato videa měla statisíce zhlédnutí.

Kampaň informovala o nenávistných projevech v online i offline prostoru. Velmi intenzivně se věnovala například případu školy v Teplicích a byla to právě kampaň, která o případu nenávistných projevů vůči prvňákům informovala.

V roce 2017 pokračovala jednání s Ministerstvem financí ČR o zajištění navazujícího projektu v dalším programovém období EHP a Norských fondů a o zajištění financování

překlenovacího období z prostředků Úřadu vlády ČR, tedy na rok 2018. Toto překlenovací období bude podle současných informací trvat minimálně do 1. ledna 2019.

2. Vědomostí proti totalitářům

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 2
Název strategického cíle	Vědomostí proti totalitářům
Odůvodnění strategického cíle	Nejúčinnější prevencí extremismu je vzdělávání. Prostřednictvím vzdělání si lidé dokáží vytvořit sami obranné mechanismy proti přejímání extrémních názorů. Potřeba vzdělání platí jak pro jeho příjemce, tak i pro ty, kteří ho nabízejí.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Relevantní vzdělávací nabídka pro žáky a studenty. • Relevantní příprava pedagogů. • Kulturní, osvětové a jiné akce.
Opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora projektů primární prevence na školách a školských zařízeních zaměřených na prevenci kriminality, kde jednou z priorit je i oblast extremismu. • Plnění úkolů v Národní strategii primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na období 2013-2018. • Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách, školských zařízeních a v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy zaměřené na oblast prevence extremismu. • Aktualizace stávajících informačních a analytických materiálů v rámci primární prevence extremismu na webových stránkách. • Zkvalitnění podmínek pro práci a výkon funkce školního metodika prevence a výchovného poradce. • Systémová změna a podpora kvality a aplikace třídnických hodin ve školách. • Posilování mediální gramotnosti dětí a mládeže formou přednášek a workshopů pro učitele a žáky o hoaxech a tzv. „fake news“ v rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisi (Mediální kampaň) v gesci Úřadu vlády.
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva kultury.
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury, Úřad vlády.

Koordinační a kontrolní mechanismus	Kontrola vlastních či podpůrných aktivit v oblasti vzdělávání a prevence je v gesci relevantních odborů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury a Úřadu vlády.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2017
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2017

Způsob plnění:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Na rok 2017 bylo vyhlášeno **dotační řízení na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže**. Resort vyčlenil ze svého rozpočtu cca 20 mil. Kč, z čehož oblast prevence kriminality, která obsahuje i oblast prevence extremismu, byla podpořena částkou 7.802.046,- Kč. Příjemci dotací byly školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace, které pracují s dětmi a mládeží.

Současně byl **vyhlášen program Bezpečné klima v českých školách**, který je primárně určen školám a školským zařízením. V rámci tohoto dotačního programu bylo rozděleno 10.551.911,- Kč. Dotační program je zaměřen na podporu aktivit škol a školských zařízení k zajištění a rozvoji bezpečného klimatu v českých školách prostřednictvím vzdělávání pedagogických pracovníků, skupinových supervizí a kazuistických seminářů v oblasti bezpečného klimatu na školách a metodické podpory pedagogů pro práci s třídnickými hodinami ve školách.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) v roce 2013 vydalo **Národní strategii primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže** v působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 – 2018 (dále jen „Strategie“). Strategie je zveřejněna na webových stránkách MŠMT. MŠMT plní průběžně úkoly obsažené ve Strategii. V roce 2017 MŠMT koordinovalo a metodicky vedlo krajské školské koordinátory prevence, metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách a školní metodiky prevence, pro které organizovalo odborné porady a semináře. V rámci metodického vedení byly vydány nové přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Formou dotačních řízení byla podpořena oblast primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních. V roce 2017 započala práce pracovních skupin pro evaluaci Strategie a přípravu nové Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na období 2019 – 2027.

V roce 2017 bylo v rámci dotačního řízení na realizaci aktivit v oblasti rizikového chování **podpořeno i vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování** zaměřené na oblast prevence extremismu. **Vzdělávací programy s tematikou extremismu nabízí také Národní institut pro další vzdělávání** ve své nabídce v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Informační a analytické materiály na webových stránkách www.msmt.cz a www.prevence-info.cz jsou pravidelně aktualizovány a doplňovány. Tyto webové stránky

jsou snadno dostupné všem subjektům v oblasti primární prevence i všem dalším zájemcům o tuto oblast.

Práce školního metodika prevence a výchovného poradce byla podpořena v rámci dotačních řízení na oblast primární prevence rizikového chování na rok 2017 a prostřednictvím nabídky vzdělávacích programů Národního institutu pro další vzdělávání v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Vzdělávání pedagogických pracovníků ve vedení třídnických hodin ve školách bylo podpořeno v rámci dotačních řízení na oblast primární prevence rizikového chování na rok 2017 a prostřednictvím vzdělávacích programů Národního institutu pro další vzdělávání v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Detailní informace k aktivitám MŠMT jsou uvedeny v kapitole 6.5. Detailní informace k aktivitám Ministerstva kultury v oblasti vzdělávání, osvěty a prevence jsou uvedeny v kapitole 6.3.

V projektu „Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti“ byly realizovány vzdělávací aktivity pro žáky a pedagogické pracovníky základních škol Ústeckého a Moravskoslezského kraje, které obsahovaly mediální dílnu a mediaci ve školách.

Vznikla **online aplikace Mediální dílna - Místo pro všechny**, která formou tvorby modifikovaných fotokoláží, komiksových příběhů a anket otevírá prostor pro diskuse týkající se otázek rasismu, homofobie, ageismu apod. Mediální dílna byla představena na konferencích pro pedagogické pracovníky a odborníky z oblasti vzdělávání, a to 28. března v Ostravě a 10. dubna v Praze. Obou konferencí se zúčastnilo bezmála 130 osob. Kromě samotné online aplikace obsahuje dílna komplexní metodickou příručku „Práce s Mediální dílnou“, podrobný instruktážní videonávod, 3 motivační spoty pro žáky a 1 motivační úvodní spot pro učitele.

Vyškolení učitelé - mediátoři a vyškolení žáci - peer mediátoři 10 pilotních základních škol upevňovali nabyté znalosti a dovednosti v praxi pod odbornou supervizi mediátorů (celkem 400 hodin). Pedagogické sbory včetně vedení všech zapojených škol byly podporovány pravidelnou měsíční týmovou i individuální supervizí (celkem 300 hodin). Školy se tak připravovaly na přijetí mediace jako prioritního způsobu řešení konfliktů, k čemuž je třeba zapojení všech úrovní školy včetně spolupráce s rodiči. V některých školách při realizaci projektu vznikly tzv. mediační místnosti a koutky, čímž školy deklarovaly zájem o začlenění mediace do každodenního života školy.

Školní mediace je v ČR novým tématem, peer mediace aplikována dosud nebyla. Chyběly ucelené informace nejen o tématu školní mediace a možnostech jejího využití i rizicích, ale zejména pak o specifikách školního prostředí v kontextu využívání mediace jak učiteli, tak i žáky. Chyběla ověřená a dobře monitorovaná zkušenost z různých typů českých škol (vč. segregovaných), která by mohla potvrdit hypotézu a zkušenost ze zahraničí, že mediace a peer mediace funguje jako nástroj nejen pro prevenci a řešení konfliktů, ale také jako nástroj pro zlepšení vztahové kultury škol, a to včetně podpory kultury tolerance k odlišnostem a práci s předsudečným uvažováním.

Vznikl **webový portál www.mediaceveskole.cz** informující o možnostech využití mediace ve školním prostředí.

Ministerstvo kultury

V rámci výběrového dotačního řízení v oblasti kinematografie a médií existuje dotační okruh „**Filmová a mediální výchova**“. V roce 2017 v tomto dotačním okruhu získalo finanční podporu 12 projektů zaměřených na výchovu k mediální gramotnosti, a to v celkové výši 1.300.000,- Kč. Jako příklad lze uvést projekty:

- Mládež a média – Zvyšování mediální gramotnosti dětí a mládeže (Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o. p. s.) – 40.000,- Kč.
- Pocta obětem holocaustu, navazující projekt na Zmizelí sousedé (Cesta tam a zase zpátky, z. s.) – 60.000,- Kč.
- Stopy totality (Cesta tam a zase zpátky, z. s.) – 150.000,- Kč.
- Mediální vzdělávání – cesta k moderní gramotnosti (Člověk v tísni) – 200.000,- Kč.
- Učíme se média 2017 (Klub Domino, Dětská tisková agentura, z. s.) – 70.000,- Kč.
- Příběhy našich sousedů (POST BELLUM, o. p. s.) – 200.000,- Kč.

3. Jednotná protiextremistická platforma

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 3
Název strategického cíle	Jednotná protiextremistická platforma
Odůvodnění strategického cíle	Extremisté mj. zneužívají pocitu ohrožení v rámci veřejnosti. Je třeba, aby stát zaštil aktivitu k prevenci kriminality zejména v souvislosti se sociálně vyloučenými lokalitami, dále pak integrační aktivitu pro menšiny a cizince. V neposlední řadě pak musí stát poskytovat pomoc a podporu samosprávě. Městům a obcím je třeba rovněž poskytovat pomoc v oblasti shromažďovací agendy.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none">• Prevence sociálně patologických jevů, zejména v sociálně vyloučených lokalitách.• Tlumení antagonismů ve společnosti prostřednictvím začleňování menšin a cizinců.• Pomoc samosprávě při prevenci sociálně patologických jevů a při zvládání extremistických shromáždění.• Prevence radikalizace.
Opatření	<ul style="list-style-type: none">• Plnění úkolů ze Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 – 2020 a navazujícího Akčního plánu.• Plnění úkolů ze Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na léta 2016 – 2020.• Plnění úkolů ze Strategie romské integrace do roku 2020.• Plnění úkolů z Akčního plánu Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020.• Plnění úkolů ze Strategie migrační politiky ČR.

	<ul style="list-style-type: none"> • Prohlubování aktivní integrační politiky, pokračování v podpoře projektů integrace cizinců (rozvoj systému integrované péče o cizince, podpora sítě regionálních Center na podporu integrace cizinců, obcí i nevládních organizací, monitoring, osvěta a vzdělávání). • Metodická pomoc městům, obcím a Policii ČR v oblasti shromažďovací agendy ze strany Ministerstva vnitra. • Podpora zavádění probačních programů pro mladistvé pachatele, které jsou cíleny na snížení projevů násilí a dále podporovat (rozšiřovat, inovovat) týmy pro mládež, tzn. podporovat multidisciplinární přístup k řešení kriminality mládeže spojené s projevy násilí, včetně extremismu. • Aktivity k detekování a prevenci radikalizace ve věznicích (spolupráci resortů státní sféry, akademických odborníků, přejímání zahraničních zkušeností).
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra, Úřadu vlády, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva spravedlnosti, příp. dalších subjektů.
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo vnitra, Úřad vlády, Ministerstvo práce a sociálních věcí.
Spolupracující subjekty	Subjekty zodpovědné za úkoly obsažené v jednotlivých strategických dokumentech.
Koordinační a kontrolní mechanismus	Gestorem kontroly úkolů ze Strategie prevence kriminality je Republikový výbor pro prevenci kriminality, ze Strategie migrační politiky odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, ze Strategie boje proti sociálnímu vyloučení a ze Strategie romské integrace je Agentura pro sociální začleňování, ze Strategie sociálního začleňování Ministerstvo práce a sociálních věcí. Kontrola a koordinace plnění úkolů v oblasti shromažďovací agendy je v gesci odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ministerstva vnitra. Kontrola plnění úkolů v oblasti probace je v gesci Probační a mediační služby. Oblast radikalizace ve věznicích je v gesci Ministerstva spravedlnosti, respektive Vězeňské služby ČR.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2017
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2017

Způsob plnění:

Aktivity MV související s prevencí kriminality a integrací menšin a cizinců jsou uvedeny v kapitole 6.1.

Sociální vyloučení

Při realizaci **projektu „Kampaň proti rasismu a násilí z nenávnosti“** byla vytvořena **strategie postupu pro komunikaci „Mluvme spolu“** pro hejtmany, primátory, starosty, radní, zastupitele a další místní aktéry, která vycházela z dosavadních zkušeností Agentury v oblasti sociálního začleňování a při práci s nenávnostnými fámami a hoaxy. Tento materiál byl používán v průběhu vzdělávacích kurzů pro místní aktéry. Pomáhá účinně a srozumitelně propagovat integrační opatření, zvýšit informovanost a zlepšit argumentační výbavu těch, kteří jednotlivá opatření realizují a představují je veřejnosti.

V rámci koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám Agentura provádí obec od analýzy situace a formování lokálního partnerství, přes sestavení **Strategického plánu sociálního začleňování** k jeho naplňování a vyhodnocování včetně revize plánu pro další období.

Agentura poskytuje obcím intenzivní komplexní podporu, která je mimo jiné zaměřena na koordinovaný rozvoj veřejných politik v územích zejména na bázi **komunitního rozvoje a participace místních aktérů**. Jednou z oblastí, již je věnována soustavná pozornost při spolupráci s obcemi, je i oblast bezpečnosti a prevence kriminality.

Při mapování témat pro analytickou část strategických plánů, kterou zajišťuje Agentura, je využíván check-list obsahující 35 kritérií. Jeho prostřednictvím se mimo jiné sleduje, zda obec průběžně monitoruje případné napětí mezi různými skupinami obyvatel, jestli zná nástroje na minimalizaci konfliktů při protestních akcích či pochodech a umí je využívat i to, zda obec na svém území sleduje projevy diskriminace za účelem jejího zmírňování.

Obcím je poskytováno také **poradenství s přípravou projektů podávaných ve specializovaných výzvách pro sociálně vyloučené lokality**. Průběžně je využívána možnost podpořit aktivity a projekty prevence kriminality samospráv.

Agentura se zapojila svou účastí na výjezdním zasedání Poradního sboru pro záležitosti romské komunity a integraci cizinců Magistrátu hl. m. Prahy ve dnech 21. - 22. září v Týnci nad Sázavou do diskuse ke Strategii romské integrace hl. m. Prahy do roku 2022.

Ve vybraných sociálně vyloučených lokalitách probíhá v souladu s naplňováním opatření Akčního plánu Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016 – 2020 **projekt Bezpečnostní rizika sociálně vyloučených lokalit** - Vytváření znalostí a nástrojů pro management a prevenci kriminality (BRIZOLIT), jehož realizátorem je Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni. Agentura se účastnila workshopu k tomuto projektu 27. července, jehož účelem bylo vytvoření prostoru pro výměnu názorů a praktických zkušeností týkajících se bezpečnostní situace v sociálně vyloučených lokalitách. Spolupráce s realizátory projektu probíhá také formou účasti na pracovních skupinách, do kterých se zapojují i zástupci Policie ČR a Ministerstva vnitra ČR.

Spolupráce Úřadu vlády a resortu Ministerstva vnitra

Ve dnech 29. - 31. března uspořádal Úřad vlády ČR prostřednictvím Rady vlády pro záležitosti romské menšiny v Kašperských Horách setkání krajských koordinátorů pro romské záležitosti, styčných důstojníků pro národnostní menšiny a krajských manažerů prevence kriminality. Projednávány byly strategické dokumenty v oblasti romské integrace a sociálního

začleňování, práce policie ve vztahu k menšinám, problematika hoaxů a vyvracení předsudků, dluhy a lichva a jejich řešení, drogová problematika, sociální dávky a veřejná služba.

Shromažďovací agenda

Ze strany Ministerstva vnitra byla v této oblasti průběžně poskytována metodická pomoc obcím a Policii ČR.

Probace

Probační a mediační služba se v roce 2017 zapojila do procesů dotačního a akreditačního řízení pro tyto programy, svými projektovými činnostmi a svou účastí v expertních skupinách.

Dotační řízení pro probační programy určené mladistvým pachatelům

V roce 2017 bylo v rámci ČR realizováno sedm probačních programů určených mladistvým pachatelům, které byly zároveň podpořeny z dotačního titulu „**Rozvoj probačních a resocializačních programů pro mladistvé delikventy**“ Ministerstva spravedlnosti ČR.

Osm programů získalo akreditaci.

Tyto programy sice nejsou specificky zacíleny na řešení extremismu u mladistvých pachatelů trestných činů, ale řada z nich prostřednictvím kognitivně behaviorálního přístupu, individuálních i skupinových sezení i práce s rodinou usiluje také o změnu chování a postojů těchto pachatelů k etnickým a dalším minoritám.

Projektová činnost PMS

V rámci níže uvedených projektů PMS řeší také problematiku extremismu a radikalizace. Cílem projektu **Na správnou cestu! II** je rozvoj multidisciplinární spolupráce v oblasti práce s ohroženou mládeží a snížení agresivity a recidivy.

Projekt rozvíjí inovativní způsoby řešení kriminality mládeže a zavádí je do praxe. Jeho součástí je rozšíření činnosti „**Týmů pro mládež**“, realizace programu „**Proti násilí**“, „**Rodinné skupinové konference**“ a v neposlední řadě také posílení odborné spolupráce mezi institucemi.

V roce 2017 byly realizovány Týmy pro mládež v celkem deseti lokalitách (Opava, Olomouc, Jeseník, Brno, Žďár nad Sázavou, Praha 9, Česká Lípa, Náchod a Plzeň). Do září 2017 působil tým i v Benešově.

Koordinátoři Týmů pro mládež mapovali nové lokality, ve kterých působí, zpracovali analýzy, průběžně komunikovali s orgány činnými v trestním řízení, odborníky a neziskovými organizacemi a koordinovali domluvené činnosti, organizovali setkání týmů a sestavovali tzv. roční plán činností (nejčastějšími tématy Týmů jsou kyberšikana a kyberprostor obecně, absence primární prevence ve školách a spolupráce s odborem školství, nedostatek psychiatrické péče pro děti).

V rámci projektu **Proč zrovna já?** v roce 2017 začalo pracovat 49 poradců pro oběti trestných činů v 56 lokalitách (7 poradců má v působnosti 2 lokality).

Poradci poskytovali telefonické, emailové a osobní poradenství, realizovali komplexní program pomoci pro zvláště zranitelné oběti, který zahrnuje poskytování právních informací,

sociálního poradenství, psychosociální podpory, doprovázení, podporu rodinných systémů, vzdělávání, instruktáž, psychoterapii a právní konzultace v rozsahu 40 hod., asistovali obětem u parolových komisí. Zprostředkovali též účast oběti v restorativních programech (mediace, konference), doprovázeli oběti k jednáním soudu. Dále iniciovali spolupráci v rámci multidisciplinárních setkání v dané lokalitě. Podíleli se na zpracování podkladů pro studii o potřebách obětí, vzdělávali se a účastnili se intervizních a supervizních setkání, spolupodíleli se na vzdělávání zaměstnanců státní správy a pracovníků pomáhajících profesí ve spolupráci s odborným regionálním konzultantem. Také propagovali práva obětí trestných činů, trestního řízení a možností, jak jim pomoci v regionálním tisku, rozhlasu apod.

Opatření proti radikalizaci ve věznicích

Tématu extremismu a radikalizace věnuje Vězeňská služba ČR dlouhodobě pozornost **jak po linii vězněných osob, tak i po linii vlastních zaměstnanců** - v rámci služební a profesní přípravy příslušníků a občanských zaměstnanců, která se provádí ve stanovených termínech na všech organizačních jednotkách. V roce 2017 pokračovala realizace tří denního vzdělávacího semináře pro vybrané zaměstnance Vězeňské služby ČR „**Identifikace příznaků radikalizace v prostředí věznic České republiky**“. Garantem semináře je Fakulta bezpečnostně právní Policejní akademie. Témata extremismu jsou také zahrnuta do obsahu základní odborné přípravy pro nové zaměstnance Vězeňské služby ČR, která probíhá v Akademii Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem, kdy pro příslušníky jsou součástí předmětu profesní etika a pro občanské zaměstnance součástí předmětu sociologie.

Vězeňská služba ČR věnuje možné radikalizaci vězňů vysokou pozornost a realizuje v této oblasti celou řadu aktivit. Intenzivně spolupracuje na tomto poli i s Policií ČR.

Probační a mediační služba je společně se zástupcem Vězeňské služby ČR **aktivním členem pracovní skupiny Probation and Prisons vytvořené v rámci RAN** (The Radicalisation Awareness Network), která je aktivitou iniciovanou Evropskou komisí zastřešující zástupce členských zemí a to odborníky a praktiky zabývajícími se možnostmi práce s pachateli ve spojení s tématy radikalizace, terorismy a extremismu. Pracovní skupina se těmito tématy zabývá ve vztahu k práci odsouzenými ve věznicích a v rámci činnosti probační služby. Cílem setkání je vzájemná výměna informací o přístupech v praxi a tvorba doporučení k vytvoření účinné strategie a dobré praxe, kterou by mohly jednotlivé členské země dále tvořit a rozvíjet. Poznatky ze skupiny byly předávány dalším subjektům v rámci české bezpečnostní komunity.

Psychologické pracoviště Ministerstva vnitra provedlo v r. 2017 **výzkum v českých věznicích, který se týkal osob v riziku násilné radikalizace**. Výzkum se zaměřoval u vybraných odsouzených zejména na osobnostní charakteristiky včetně možné psychopatologie, chování, sociální vazby a demografické údaje. Součástí výzkumu byla také sonda mapující vnímanou připravenost v oblasti násilné radikalizace a doporučení pro zlepšení na straně vybraného vězeňského personálu. Výsledky výzkumu byly prezentovány na odborných akcích a slouží primárně pro odborné vzdělávání pracovníků vězeňské služby či zainteresovaných složek dalších bezpečnostních sborů.

4. Odbornost a imunita

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 4
Název strategického cíle	Odbornost a imunita
Odůvodnění strategického cíle	V době dynamicky se rozvíjející a měnící extremistické scény je třeba, aby odpovědné bezpečnostní složky a orgány činné v trestním řízení dokázaly na nové trendy odpovídajícím způsobem reagovat. Nutností je zajistit pro ně odpovídající podmínky k výkonu jejich práce. Rovněž je potřeba ochránit bezpečnostní složky od případné infiltrace extremisty.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Proškolení a trénink bezpečnostních a justičních expertů. • Systémové zajištění odpovídajících podmínek pro jejich práci. • Zabránění infiltraci extremistů a zabránění vytváření extrémních názorů v bezpečnostních složkách. • Zvládání veřejných shromáždění organizovaných extremisty.
Opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Pokračování školení velitelů bezpečnostních opatření. • Aktualizace školení pro specialisty Služby kriminální policie a vyšetřování. Zajištění distribuce metodických materiálů k extremismu. • Vzdělávací aktivity pro členy Antikonfliktních týmů. • Distribuce a využívání nových metodických materiálů k extremismu pro uniformovanou i neuniformovanou policii. • Zjednodušení, zefektivnění a propojení systému policejních evidencí. • Změna systému vykazování policejních statistik. Úprava relevantních policejních formulářů. • Operativní rozpracování trestné činnosti s extremistickým podtextem. • Spolupráce specialistů na extremismus a styčných důstojníků pro menšiny (společné pracovní skupiny). Spolupráce s koordinátory pro romské záležitosti, romskými poradci působícími na úrovni obcí v přenesené působnosti a poskytovateli sociálních služeb příslušníkům romských komunit, lokálními konzultanty Agentury pro sociální začleňování. • Důraz na trestnou činnost s extremistickým podtextem na Internetu a sociálních sítích. • Společné vzdělávací aktivity pro policejní specialisty na extremismus a justiční pracovníky. Např. formou společných instrukčně metodických zaměstnání.

	<ul style="list-style-type: none"> • Zařazení problematiky extremismu, rasismu a xenofobie do vzdělávacího plánu Justiční akademie v roce 2017. • Pokračování v nastavených opatřeních proti infiltraci extremistů do bezpečnostních sborů (Policie ČR, Hasičský záchranný sbor ČR, Vězeňská služba ČR, Celní správa ČR) a Armády ČR. Tímto jsou myšleny lustrace, preventivní, vzdělávací, organizační, legislativní či jiné aktivity. • Pomoc Policie ČR obecním policiím v otázkách bránění infiltraci extremistů do obecních policií. • Prohlubování spolupráce pořádkové policie a Služby kriminální policie a vyšetřování při bezpečnostních opatřeních, zejména v oblasti předávání informací mezi jednotlivými složkami. Týká se to především instruktáží policistů pořádkových jednotek před bezpečnostním opatřením ze strany specialistů na extremismus k zájmovým osobám, rizikům vyplývajícím u účasti konkrétních extremistických subjektů a osob z řad extremistů. • Důsledný postih trestné činnosti během shromáždění s extremistickým prvkem. Důsledná dokumentace a následně vyhodnocování trestné činnosti. • Využívání Antikonfliktních týmů v rámci zvládání extremistických akcí. • Komunikace s partnery ze samosprávy i neziskového sektoru při předcházení extremistickým akcím.
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra, Ministerstva obrany, Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva financí.
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí
Koordinační a kontrolní mechanismus	Gestorem policejních úkolů jsou celostátní útvary (Národní centrála proti organizovanému zločinu), Policejní prezidium a Krajská ředitelství policie. V otázce menšin se předpokládá spolupráce s Úřadem vlády, zejména Agenturou pro sociální začleňování). V rámci resortu Ministerstva vnitra pomáhá s plněním těchto úkolů odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Gestorem justičního vzdělávání je Justiční akademie. Kontrola a koordinace protiinfiltračních opatření je v gesci Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Vězeňské služby, Celní správy, dále pak Armády ČR s pomocí Ministerstva obrany, Vojenského zpravodajství a Vojenské policie.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2017
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2017

Způsob plnění:

Vzdělávání policistů

Specializační kurz pro velitele bezpečnostních opatření – boj proti extremismu a terorismu se týkal zejména předcházení extremistických projevů v rámci veřejných shromáždění, včetně zásad řízení sil a prostředků při velení bezpečnostním opatřením vyhlášeným v této oblasti. V roce 2017 jím prošlo **30 absolventů**.

Byly **inovovány kurzy pro policejní specialisty na extremismus**, kdy gestorem byla Národní centrála proti organizovanému zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování. Policejním specialistům byla rovněž **distribuvána zcela nová metodika vyšetřování trestné činnosti s extremistickým podtextem**. Důraz byl kladen na trestnou činnost na internetu a sociálních sítích.

Kurzem **Operativně pátrací činnost v prostředí extremistických skupin s využitím informátora** prošlo 40 absolventů.

Kurzem **Příprava členů antikonfliktních týmů PČR** (problematika extremismu je v kurzu zahrnuta v širších souvislostech především v problematice činnosti služby pořádkové policie v oblasti veřejného pořádku, trestně právní a správní ochrana veřejného pořádku a jednání v běžných a zátěžových podmínkách) prošlo 26 absolventů.

Kurz další odborné přípravy členů antikonfliktních týmů Policie ČR (v jeho rámci je kladen důraz na analýzu situace z pohledu zákona o právu shromažďovacím i vůči skupinám vykazujícím znaky extremismu) absolvovalo 19 policistů.

Dále proběhla celá řada pracovních setkání specialistů na extremismus, včetně dvou instrukčně metodických zaměstnání.

Byl připraven **metodický materiál k extremismu určený pro vnější službu**. Prošel důkladnou korekcí dotčených policejních útvarů. Distribuce proběhne v roce 2018.

Detailní informace v rámci resortu MV týkající se výzkumu a vzdělávání jsou uvedeny v kapitolách 6.2. a 6.3.

Byly provedeny dílčí změny ve vykazování policejních statistik.

V rámci bezpečnostních opatření fungovaly zavedené postupy zakotvené v interních aktech řízení, které spočívají v úzké spolupráci uniformované a neuniformované složky policie.

Využívání antikonfliktních týmů je dlouhodobě nedílnou součástí bezpečnostních opatření v rámci veřejných shromáždění.

Byla **připravena inovace policejní internetové hotline** pro hlášení nezákonného obsahu.

Spolupráce policistů s dalšími partnery v oblasti sociálního začleňování

Meziresortní spolupráce byla rozvíjena na **celostátní poradě krajských koordinátorů pro romské záležitosti, terénních pracovníků a romských poradců**, která proběhla ve dnech 15. - 16. listopadu v Kutné Hoře. Byla zde představena studie „Zdraví a návykové látky mezi Romy“, kterou ve spolupráci s Radou vlády pro záležitosti romské menšiny provedlo Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. Zástupci

Ministerstva vnitra ČR na jednání informovali o přípravách metodiky k opatření obecné povahy, jímž se vyhláší oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů a o roli Policie ČR při vyhlášení tohoto opatření. Agentura, zastoupená centrálním expertem pro oblast bezpečnost a prevenci kriminality, se společně se zástupcem Rady vlády pro záležitosti romské menšiny účastnila **dvoudenního jednání** ve dnech 18. – 19. září pořádaného Ministerstvem vnitra ČR k aktualizaci Strategie pro práci Policie české republiky ve vztahu k menšinám aktuálně pro období let 2015–2017. Společně se styčnými důstojníky pro menšiny Krajských ředitelství Policie ČR se diskutovalo o plnění stávající strategie, proběhlo hodnocení stavu práce Policie ČR s menšinami a byly zmíněny návrhy pro další období. Agentura podporuje posilování sociálních kompetencí policistů, využívání zahraničních zkušeností, metod a příkladů dobré praxe, které zde zazněly jako např. community policing v USA, která je postavena na vytváření pozitivních vazeb s občany a policejních mikrotýmech.

Vzdělávání pracovníků justice

V březnu se na Justiční akademii uskutečnil seminář na téma „**Obchodování s lidmi a další trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti a soukromí**“, který zohlednil mj. i témata terorismu a extremismu. Zúčastnilo se ho 37 osob. V říjnu se pak konal „**Protiteroristický seminář**“, který se týkal spolupráce orgánů činných v trestním řízení při teroristických útocích a při kterém byly představeny zahraniční metodické materiály týkající se terorismu. Zúčastnilo se ho 22 osob. V rámci vzdělávacích aktivit byl kladen důraz na zahraniční zkušenosti, zejména pak od německých kolegů.

Organizace semináře věnujícímu se extremismu, terorismu a nenávistným trestným činům je plánována i na rok 2018. Bude se mj. věnovat spolupráci jednotlivých orgánů činných v trestním řízení, nenávistným obsahům na internetu, možnostem trestního postihu, radikalizaci či práci s oběťmi nenávistných trestných činů.

Téma extremismu je zařazeno v rámci **Systému dalšího vzdělávání pro probační úředníky a asistenty** jako vzdělávací modul „Problematika závislosti v probační práci, extremismus a fanouškovské násilí“ a je v nabídce pro tvorbu vzdělávacího plánu pro rok 2018.

V roce 2017 bylo zahájeno jednání s Policejní akademií ČR o spolupráci v rámci vzdělávání v oblasti radikalismu a pro rok 2018 je plánována také spolupráce s Vězeňskou službou ČR, zahrnující i toto téma.

V roce 2017 Vězeňská služba ČR využila nabídku Policie ČR a zúčastnila se kurzu Agentury Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL), který se zabýval deradikalizací bojovníků vracejících se z válečných oblastí.

Opatření k zamezení infiltrace:

Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR:

Opatření bylo plněno **průběžně na základě nastavených pravidel** v rámci personálních pracovišť a Služby kriminální policie a vyšetřování. V případě potřeby Policie ČR asistuje i obecním policiím. Policejní specialisté na extremismus se intenzivně podíleli na přednáškové činnosti pro jiné bezpečnostní složky.

Vězeňská služba ČR:

I pro sledované období roku 2017 nadále platilo, že podrobnosti přijímacího řízení jsou upraveny interním nařízením Vězeňské služby ČR. Uchazeč o přijetí do pracovního poměru k Vězeňské službě ČR prohlašuje čestným prohlášením, že „nepodporuje, nepropaguje nebo nesympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka, nebo které hlásá národnostní, náboženskou nebo rasovou zášť vůči jiné skupině osob“. Obdobná úprava platí i pro přijetí do služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru. Pravdivost čestného prohlášení zájemce o přijetí do služebního poměru k Vězeňské službě ČR se ověřuje postupem podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Uvedené ustanovení zákona bezpečnostní sbor opravňuje vyžádat si výpis z evidencí vedených Ministerstvem vnitra ČR.

Současně s výše uvedenými kroky byly také využívány možnosti psychologa při posuzování osobnostní způsobilosti uchazečů o přijetí do služebního poměru a psychologického posuzování uchazečů o zaměstnání u Vězeňské služby ČR.

Celní správa ČR:

Z pohledu organizačních aktivit se v hodnoceném období jednalo o nastavení změn v systému řízení, identifikace a eliminace rizik, jehož nedílnou součástí je kategorie bezpečnostních rizik, resp. rizik v užším či širším vztahu k extremismu (aktivní střelec, xenofobie, extremismus, terorismus, rasismus, náboženská nesnášenlivost a další). Významnost těchto aktivit odráží skutečnost, že se jednalo o jeden ze strategických cílů Celní správy ČR.

S ohledem na Koncepti boje proti extremismu jsou současně zavedeny aktivity legislativní povahy upravující proces definování a identifikace osob s extremistickým potenciálem a postupy pro zabránění infiltrace extremistů do Celní správy ČR v podobě vnitřního normativního aktu řízení.

V rámci preventivních opatření disponuje Celní správa ČR zavedeným systémem zjišťování profesní způsobilosti, který spočívá v uplatňování personální diagnostické procedury u uchazečů o zařazení zejména na ekonomicky, bezpečnostně či jinak citlivá systemizovaná místa a to jak u celníků, tak i občanských zaměstnanců.

V hodnoceném období spolupracovalo Psychologické pracoviště Celní správy ČR s oddělením 402 GŘC – Lidských zdrojů, které zajišťuje nábor a výběr nových uchazečů pro všechny útvary Celní správy ČR. Uvedené pracoviště má na starosti také problematiku detekce extremistických znaků a projevů u nově přijímaných osob. Vzhledem k tomu, že pracoviště působí pro celou organizaci, mají pracovníci větší možnost postupně získávat zkušenosti s uchazeči, kteří mohou zastávat a projevovat extremistické postoje.

V roce 2017 bylo psychologicky prošetřeno 1.272 uchazečů. Při posuzování osobnostní způsobilosti byl kladen vysoký důraz na **detekci anomaly a extremity v osobnosti uchazečů**. Tyto skupiny osobnostních charakteristik mohou souviset s extremistickými postoji a díky nim lze predikovat chování nesoucí znaky extremismu a dalších společensky nebezpečných jevů.

V letech 2010 – 2017 nebylo zaznamenáno žádné podezření, ani konkrétní projev extremismu v řadách příslušníků Celní správy ČR. Díky tomu považujeme používané diagnostické metody za dostatečné.

V rámci dalších aktivit v boji proti extremismu byla v hodnoceném období zahrnuta opatření se zaměřením:

- Provádění lustrací dle § 16 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, a prověřování dalších veřejně dostupných informací týkajících se uchazečů o služební poměr.
- Zjišťování případných extremistických, rasistických a xenofobních postojů v rámci zjišťování osobnostní způsobilosti uchazečů dle § 15 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zaměření instruktorů služební přípravy na případné známky extremistických postojů a projevů u nově přijatých příslušníků v rámci nástupní služební přípravy.
- Průběžné vzdělávání pracovníků podílejících se na výběru nových zaměstnanců a příslušníků (psychologů, personalistů a instruktorů služební přípravy Celní správy ČR) v oblasti rizikových znaků, na jejichž základě lze identifikovat extremistické tendence.

Armáda ČR:

V boji proti extremismu se Ministerstvo obrany (dále jen „MO“) v rámci dlouhodobě platných rezortních úkolů nadále zaměřovalo **na proces přijímání nových zájemců o služební poměr vojáka z povolání, s cílem eliminovat jedince, kteří inklinují k extremistickým hnutím**. Z pohledu náboru nováčků – rekrutů Armády ČR jsou dlouhodobě vytvořeny mechanismy včasné identifikace extremisticky orientovaných osob. Jejich užitím se daří nezvyšovat počet vojáků inklinujících k jakékoli formě extremismu. Pozornost byla zaměřena i směrem k vojákům v aktivní záloze, pro něž platí stejná opatření, která jsou zahrnuta v zákoně č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Jednotný postup vedoucích zaměstnanců při realizaci úkolů prevence rizikového chování, tzn. i problematiky boje proti extremismu, je stanoven rozkazem ministra obrany č. 56/2015 Primární prevence rizikového chování personálu rezortu Ministerstva obrany.

Stávající personál rezortu MO byl průběžně seznamován s projevy extremismu. Tato problematika byla zahrnuta také do zákona č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze ve znění zákona č. 294/2017 Sb. Pro vojáky v aktivní záloze platí stejná opatření, která jsou zahrnuta do zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

Vlastní koordinace úkolů primární prevence rizikového chování byla v rezortu MO zabezpečena **Rezortní komisí pro prevenci** (dále jen RK), která je poradním, koordinačním a iniciujícím orgánem ministryně obrany k řešení otázek spojených s problematikou prevence.

U vojenských útvarů a zařízení zabezpečovaly úkoly v oblasti boje proti extremismu zřízené **výkonné orgány pro prevenci rizikového chování** (komise nebo poradce pro oblast prevence).

V roce 2017 pokračovala **realizace preventivních aktivit směrem ke stávajícímu personálu rezortu MO**, který byl průběžně seznamován s extremistickými projevy. Mezi sledované priority rezortní prevence rizikového chování bylo RK v roce 2017, kromě jiných, zařazeno také zorganizování celorezortního semináře zaměřeného na oblast aktuálních kriminálně rizikových jevů v rezortu MO. V dubnu 2017 byl realizován seminář „Terorismus – aktuální hrozby a trendy“, v říjnu 2017 Vojenská policie organizovala seminář „Extremismus jako rizikové chování“. Nově nastupující občanští zaměstnanci a státní zaměstnanci do pracovního nebo služebního poměru v rezortu MO, kterým je stanovena povinnost zúčastnit se proškolení v oblasti prevence rizikového chování, byli seznámeni s

problematikou extremismu v rámci celorezortního semináře pro nové zaměstnance, popř. v rámci vzdělávacích aktivit vlastního organizačního celku. Koordinaci zabezpečení vzdělávacích aktivit prováděla Agentura personalistiky Armády ČR. Na vlastní realizaci vzdělávacích aktivit se podíleli zejména příslušníci Vojenské policie, pracovníci vojenského školství a externí lektori.

Další aktivitou bylo seznámení členů RK a výkonných orgánů pro prevenci s aktuálním stavem extremistické scény v ČR a jeho možnými dopady do rezortu MO, pokračování v návazných preventivních intervencích zaměřených na problematiku přestupkové a trestné činnosti personálu rezortu MO a doplňování rezortních intranetových stránek k prevenci rizikového chování aktuálními informacemi podporujícími realizaci úkolů.

Generální inspekce bezpečnostních sborů:

Generální inspekce bezpečnostních sborů i v roce 2017 plnila svou roli na úrovni preventivních přednášek, ve kterých byly zařazeny modelové případové studie řešené v minulosti, a mezi které patří také extremismus. Přednášková činnost byla zaměřena na profesní vzdělávání a odbornou přípravu příslušníků všech bezpečnostních sborů včetně Generální inspekce bezpečnostních sborů.

5. Pomoc obětem trestné činnosti

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 5
Název strategického cíle	Pomoc obětem trestné činnosti
Odůvodnění strategického cíle	Klíčovým úkolem boje proti extremismu je zajištění ochrany a pomoci potenciálním obětem trestné činnosti. Tyto oběti jsou často z řad různých minorit. Jsou mnohdy ve znevýhodněné pozici oproti zástupcům majority. Z různých důvodů (jazykový deficit, nedůvěra ve státní orgány, neochota veřejně zmiňovat důvody, pro které se staly obětí trestné činnosti ad.) trestnou činnost často ani neoznamují, hovoříme proto o její vysoké latenci. Jedná se o zvláště zranitelnou skupinu, jejíž členové se mohou stát oběťmi jenom z důvodu příslušnosti k nějaké menšině.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Školení a trénink specialistů, kteří s oběťmi pracují. • Příprava metodických materiálů. • Převzetí příkladů nejlepší praxe ze zahraničí.
Opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Pokračování aktivit započatých v rámci Kampaně proti násilí z nenávisi zaštitěné Agenturou pro sociální začleňování (vzdělávání, metodická výpomoc, sdílení dobré praxe, výstupy z výzkumů). • Pokračování ve spolupráci s mezinárodními institucemi při

	<p>tvorbě metodických materiálů a doporučení k tématu násilí z nenávisti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizace změn ve vykazování policejních statistik. • Příprava nových informačních materiálů pro žadatele o mezinárodní ochranu, držitele mezinárodní ochrany a pro zaměstnavatele v České republice. • Příprava a zveřejnění informačního materiálu v cizím jazyce pro potenciální oběti trestné činnosti s extremistickým podtextem.
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra a Úřadu vlády
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo vnitra, Úřad vlády
Koordinační a kontrolní mechanismus	Koordinace a kontrola úkolů se vztahem k Policii ČR je v gesci Policejního prezidia a odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality, resp. odboru azylové a migrační politiky MV. Kampaň proti násilí z nenávisti kontroluje Agentura pro sociální začleňování pod Úřadem vlády.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2017
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2017

Způsob plnění:

Při realizaci regionálních vzdělávacích aktivit v Ústeckém a Moravskoslezském kraji projektu „**Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti**“ vznikly **metodické manuály pro Policii ČR a pro obecní policii**. Obsahem manuálů modifikovaných pro jednotlivé složky policie jsou informace, díky kterým policista/ka bude umět lépe identifikovat trestnou činnost z nenávisti, znát právní rámec stíhání trestných činů z nenávisti, také specifika osob ohrožených násilím z nenávisti a zohlednit tato specifika v jednání s ohroženými skupinami nebo oběťmi. Bude se lépe orientovat v trestněprávní úpravě trestných činů z nenávisti v trestním zákoníku, v jednotlivých skutkových podstatách a v systému pomoci obětem trestné činnosti z nenávisti. Důležitá je také základní znalost práva obětí násilí z nenávisti jako zvlášť zranitelných obětí.

Kampaň **HateFree Culture** na sociálních sítích zveřejnila **video spot určený obětem činů z nenávisti**. Byl propagován placenou inzercí na sociálních sítích a cílil zejména na skupiny ohrožené takovými činy.

Šíření dobré praxe v sociálně vyloučených lokalitách byla jedna z aktivit projektu „Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti“. Vznikla **internetová stránka www.dobrepraxe.cz**, obsahující podrobnější popis příkladů dobré praxe se samostatnou sekcí Bezpečnost a prevence kriminality, v níž jsou zveřejněny dobré praxe i z této oblasti.

Dne 24. října Agentura zorganizovala v Ústí nad Labem **seminář pro lokální konzultanty, jehož obsah byl zaměřen na sekundární a opakovanou viktimizaci**, faktory ovlivňující vznik této viktimizace (očerňování, bagatelizace, snižování důstojnosti, stigmatizace) na možnosti jak se bránit, jak viktimizaci předcházet. Dále se týkal možností

pomoci obětem násilí z nenávisti, spolupráce se subjekty poskytujícími pomoc, základního rámce a povinnosti vyplývající ze zákona. Byla zmíněna konkrétní situace v kraji týkající se mezioborové spolupráce, byly uvedeny příklady dobré praxe a diskutováno o roli Agentury v lokalitách vzhledem k tématu.

Zástupci Agentury se zúčastnili **seminářů platformy Evropské komise RAN (Radicalisation Awareness Network)**, která si klade za cíl vytvářet nástroje pro prevenci radikalizace a extremismu především na místní úrovni. Informace, zkušenosti z dalších zemí Evropské unie a příklady dobré praxe předali svým kolegům na workshopu, který se konal 1. prosince. Diskutovalo se o způsobu jak tyto zahraniční zkušenosti přenést do lokálního kontextu pro spolupráci s obcemi zapojenými do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. U tématu tvorby mediálního obrazu inkluzivních politik na menších městech bylo zdůrazněno, jak je důležité využívat vhodnou komunikační strategii vůči veřejnosti, umět pracovat s dezinformacemi, hoaxy a fake news. Zahraniční zkušenosti ukazují, že lze pracovat na destigmatizaci bývalých radikálů a využívat jejich zkušenosti v boji proti další radikalizaci společnosti. Byly prezentovány příklady dobré praxe a inspirace ze zemí EU (např. města Vilvoorde a Mechelen v Belgii, Leicester ve Spojeném království, Barcelona ve Španělsku). Zdůrazněn byl koordinovaný přístup jednotlivých aktérů na místní úrovni (policie, škola, sociální služby, volnočasové aktivity, radnice atd.), aby se zamezilo radikalizaci jednotlivců i celých skupin. Zmíněna byla prevence polarizace společnosti.

Psycholog Ministerstva vnitra spolupracoval v rámci platformy RAN CoE a v **rámci Stálého výboru pro psychologii krizí, katastrof a traumatu EFPA v otázkách zaměřených na psychologické aspekty násilné radikalizace a možnosti deradikalizace a v otázkách krizové intervence obětem násilí a terorismu, resp. zvyšování odolnosti zasažené populace**. Ministerstvo vnitra rovněž organizovalo a hostilo **mezinárodní odbornou konferenci v oblasti psychologie krizí, katastrof a traumatu, která reflektovala mj. evropské teroristické útoky poslední doby a reakci psychologických systémů dotčených zemí**. Mezinárodní odborná spolupráce přinesla aktuální poznatky, které byly přenášeny směrem k psychologickým službám bezpečnostní sborů ČR.

Informační materiály v cizím jazyce pro potenciální oběti trestné činnosti s extremistickým podtextem nebyl pracovníky Ministerstva vnitra nově vypracován s ohledem na to, že letáky na toto již byly zpracovány nevládní organizací specializující se na pomoc obětem trestné činnosti z nenávisti.

6. Protiextremistické aktivity nad rámec Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017

6.1. Ministerstvo vnitra

6.1.1. Oblast prevence

Asistent prevence kriminality

Specifickým projektem zvyšujícím bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách, působícím preventivně proti extremismu a motivujícím samosprávy i občany k hledání

pozitivních řešení problémů je projekt Asistent prevence kriminality (dále jen „APK“), který od září roku 2009 úspěšně realizuje MV v celé ČR.

Asistent prevence kriminality je nejúspěšnějším a nejžádanějším projektem prevence kriminality v sociálně vyloučených lokalitách, který má prokazatelně pozitivní výsledky a dopady na zvýšení veřejného pořádku a bezpečí v problémových lokalitách a na zaměstnanost dlouhodobě a obtížně zaměstnatelných osob včetně Romů.

Jeho primárním cílem je snížení počtu spáchaných trestných činů a přestupků (obecně protiprávního jednání) v sociálně vyloučené lokalitě, či lokalitě ohrožené sociálním vyloučením, zajištění vymahatelnosti práva, prevence sousedských sporů, bagatelní a latentní protiprávní činnosti, kterou Policie ČR a obecní policie v rámci sociálně vyloučených lokalit velmi obtížně řeší, a změna negativního pohledu majoritní společnosti na osoby sociálně vyloučené. Vybraný asistent je po základní profesní přípravě zaměstnán v rámci obecní policie obce a podílí se na zvýšení bezpečnosti, dodržování veřejného pořádku a prosazování základních bezpečnostních standardů nejen v sociálně vyloučených lokalitách, ale v rámci celé obce.

Asistent je zaměstnancem samosprávy zařazeným v obecní policii ve smyslu zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (není strážníkem ani čekatelem). Podílí se na prevenci kriminality v obci, přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, předchází možnému protiprávnímu jednání svou přítomností a zejména svými komunikačními schopnostmi, vystupuje jako mediátor možných sousedských sporů, monitoruje dodržování čistoty veřejných prostranství, pomáhá ostatním občanům v sociálně vyloučené lokalitě. Při své činnosti je asistent řízen konkrétním strážníkem v roli mentora, se kterým úzce spolupracuje. Na úspěšnosti projektu se podílí i jednotlivá pracoviště Policie ČR v příslušných lokalitách.

Konkrétní asistenty vybírá odborná komise, která je složena ze zástupců samosprávy, obecní policie, Policie ČR a často také koordinátora (poradce) pro romské záležitosti (kraje, obce) či zástupce v lokalitě působících významných neziskových organizací a zástupce MV.

Po pilotní realizaci projektu v roce 2009 bylo již v roce 2010 v rámci ČR 38 asistentů působících v 10 obcích, **v roce 2017 pak celkem působilo ve 37 obcích v rámci celé ČR 92 asistentů prevence kriminality podpořených z rozpočtu MV v rámci Programu prevence kriminality ve výši 20.928.000,- Kč.**

Další asistenti pak působí v rámci ČR i z jiných zdrojů, než jsou prostředky zajišťované MV – např. z podpory úřadů práce – na základě dohody mezi MV a Generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR. **Celkem tak na konci roku 2017 podporovaly úřady práce v ČR 335 APK ve 102 obcích.** Asistenti jsou financováni dále přímo z vlastních rozpočtů obcí či z evropských projektů v rámci Operačního programu zaměstnanost. Odhadem tak mohlo **působit v celé ČR na konci roku 2017 cca 500 asistentů prevence kriminality.**

Vyšší šance na trhu práce pro dlouhodobě nezaměstnané uchazeče a větší bezpečnost a zajištění veřejného pořádku – to vše přineslo užší spolupráci MV a Úřadu práce ČR v rámci Memoranda o vzájemné spolupráci, které bylo společně podepsáno 14. března 2016.

Cílem memoranda je zvýšit zaměstnanost, bezpečnost a veřejný pořádek podporou tvorby pracovních příležitostí v rámci míst asistentů prevence kriminality v obcích a městech

ČR s vysokým podílem trestné a jiné protispolečenské činnosti, v oblastech se zvýšeným počtem vyloučených lokalit a zároveň s vysokým podílem nezaměstnaných osob. Memorandum navazuje na projekt, který v letech 2010–2014 realizovaly samosprávy. To vše v souladu s hlavními principy schválené „Metodiky výběru, přípravy a činnosti asistenta prevence kriminality“ a „Národní soustavou povolání“ a za metodického vedení gestora projektu (MV ČR).

Prostřednictvím svých regionálních pracovišť a konzultantů vytipují obě strany vhodné lokality a na základě znalosti konkrétního regionu vypracují seznam požadavků, které by měl asistent prevence kriminality splňovat. Úřad práce ČR pak na jejich základě vyhledá v evidenci vhodné kandidáty, kteří absolvují výběrové řízení na takové místo. Asistenti prevence kriminality, které podporuje Úřad práce ČR, musí na svých pozicích zaměstnanců obecní či městské policie a města dodržovat závaznou Metodiku vydanou MV.

Součástí společně podepsaného memoranda je deklarace, která umožňuje využívat na podporu asistentů také prostředky Úřadu práce ČR. V praxi to znamená rozšíření stávající spolupráce a zavedení systematické podpory této aktivity, navíc pod metodickým vedením a ve větším rozsahu.

Již od roku 2014 je uplatňována jednotná „Metodika výběru, přípravy a činnosti asistenta prevence kriminality“, která je v redukované podobě zveřejněna na internetu MV (<http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-metodickych-doporuceni-vyzvy-programu-prevence-kriminality-na-rok-2015.aspx>), která je stále metodologickým základem činnosti všech asistentů dotovaných z jakýchkoliv finančních prostředků.

V průběhu hodnoceného období bylo uspořádáno několik společných aktivit obcí realizujících projekt APK se zástupci MV a dalšími odborníky ke sdílení příkladů úspěšné praxe ve zvyšování bezpečí v sociálně vyloučených a problémových lokalitách. APK se stal zcela inovativním preventivním projektem nejen v poměrech České republiky. Zájem o projekt projevil např. Slovensko, Rumunsko, Maďarsko a Norsko.

Tabulka počtu podpořených dílčích projektů prevence kriminality Asistent prevence kriminality v letech 2010–2017 a celková výše přiznaných finančních dotací z Programu prevence kriminality MV

Rok	Počet podpořených obcí	Počet APK	Celková výše přiznané dotace
2010	10	38	3 876 000 Kč
2011	16	104	3 423 000 Kč
2012	21	37	5 328 000 Kč
2013	38	90	13 360 000 Kč
2014	64	127	17 644 000 Kč
2015	58	175	22 656 000 Kč
2016	47	121	25 529 000 Kč
2017	37	92	20 928 000 Kč

Domovník – preventista

Dalším projektem, který se snaží reagovat na konkrétní potřeby obcí a měst s cílem pozitivně ovlivnit situaci především v sociálně vyloučených lokalitách (uplatnitelný je však univerzálně) a úzce souvisí s projektem APK, je preventivní projekt „Domovník – preventista“ (dále jen „DP“), který byl odpilotován v roce 2013 v pěti městech ČR: Rotavě, Obrnicích, Orlové, Frýdku-Místku a Břeclavi.

Od 1. července 2013 bylo zaměstnáno celkem 17 Domovníků s pomocí dotace MV v rámci Programu prevence kriminality, v roce 2014 bylo podpořeno vznik celkem 26 pracovních míst DP ve 12 obcích celé ČR, v roce 2015 bylo celkem 23 DP v 11 obcích a v roce 2016 bylo podpořeno celkem 32 pozic DP ve 13 obcích ve výši 1.581.000,- Kč. **V roce 2017 bylo podpořeno z dotačního titulu „Program prevence kriminality na rok 2017 celkem 31 pozic Domovníků – preventistů v 11 obcích celé ČR v celkové výši podpory 1.502.000,- Kč.**

Projektový záměr pilotního projektu prevence kriminality DP je přímou odpovědí na stávající potřeby obcí zvýšit bezpečnost a veřejný pořádek v domech a jejich bezprostředním okolí, posílit osobní odpovědnost občanů za dodržování bezpečnostních standardů, společenských norem a nastolit systém opatření v rámci triády situační prevence kriminality: bezpečný občan – bezpečný dům – bezpečná lokalita.

Vytvořením nové pracovní pozice domovníka pomáhá řešit stávající neutěšenou situaci v oblasti správy bytového fondu obce, zejména v sociálně vyloučených lokalitách, a současně výrazně napomáhá zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku v dané lokalitě tzv. „řízenou samosprávou“ domu. Občanům žijícím a bydlícím v sociálně vyloučených či rizikových lokalitách projekt ukazuje, že i v nich se může bydlet čistě, na vyšší sociální úrovni a bezpečně, a to za dodržování jasně definovaných pravidel chování. Projekt zároveň pomáhá řešit alespoň částečnou zaměstnanost osob dlouhodobě nezaměstnaných.

Základním předpokladem a podmínkou udělení dotace a realizace projektu DP jsou následující podmínky:

- Dům či domy jsou ve vlastnictví obce a domovník - preventista bydlí (bude bydlet) v těchto domech či dokonale zná lokalitu, kde bude projekt pilotován.
- Obec vybírá domovníky standardním výběrovým řízením z více uchazečů a jeho následná profesní příprava.
- Vytvoření podmínek pro částečné zaměstnání domovníků.
- Součinnost s „okrskářem“ – strážníkem obecní policie a asistentem prevence kriminality v dané lokalitě – pokud tam působí.
- Koordinace obsahu, postupu, vzdělávání, supervize a výstupů z pilotního projektu DP s Ministerstvem vnitra.

Cílem projektu je zejména:

- Definovat pracovní pozici domovníků v systému bezpečnosti a veřejného pořádku.
- Nastolit systém garantující dodržování základních bezpečnostních standardů v bytovém domě obce všemi nájemníky.
- Snížit stávající rizika vandalizmu, pohybu a pobytu nepovolaných osob a rušení nočního klidu.

- Vytvořit podmínky pro dlouhodobé udržení pořádku, společensky žádoucích vztahů a jednání.
- Posílit odpovědnost nájemníků za péči, údržbu a užívání svěřeného majetku.
- Umožnit alespoň částečnou zaměstnanost osob dlouhodobě nezaměstnaných.

Cílem MV je projekt dále rozšiřovat analogicky podle vzoru úspěšného projektu APK. Tomuto též přispívá, nový evropský projekt vážící se k cílové skupině podpořený z prostředků Operačního programu zaměstnanost.

Další, podrobnější informace lze nalézt na <http://www.mvcr.cz/clanek/domovnik-preventista.aspx>.

Programy na ochranu majetku a osob – Bezpečná lokalita a Bezpečná země

V hodnoceném období probíhala realizace programu Bezpečná lokalita, která je zaměřená zejména na prevenci majetkové kriminality. Obsahem celého programu je integrace bezpečnostních standardů do projektování nových budov a při revitalizaci stávajících obytných lokalit. Naplňování programu obecně zvyšuje bezpečí, zlepšuje mezilidské vztahy a pozitivně přispívá ke spolupráci mezi veřejností, policií, samosprávou a vlastníky bytových domů.

I v roce 2017 úspěšně probíhal společný preventivní projekt „Bezpečná země“. Projekt si klade za cíl vyzdvihnout a podpořit mechanické zábranné systémy, zlepšit informovanost občanů, podpořit řemeslnou činnost. K obsahu projektu patří zejména vysvětlit a ukázat veřejnosti jak správně a účinně zabezpečit svůj byt, dům, majetek; vysvětlit a ukázat, jak rozpoznat skutečné prvky tvorby bezpečnosti, a jejich správné kombinace, v reálném životě; propojit teoretickou část výkladu prevence kriminality s praktickou částí a zkušenostmi Čechu mechanických zámkových systémů ČR jako člena Poradního sboru pro situační prevenci kriminality MV a autora projektu. Záštitu projektu dalo MV ČR. Na projektu spolupracuje též Policie ČR, Městská policie Praha, Hospodářská komora ČR, Asociace technických bezpečnostních služeb Grémium Alarm a další samosprávy měst a obcí.

Situační prevence

Cílem projektů a aktivit situační prevence je znesnadnění spáchání trestného činu, zvýšení rizika pro pachatele, že bude dopaden a potrestán, a minimalizace zisků z trestné činnosti. Subjekty situační prevence jsou MV (jediné, které poskytuje dotace na projekty z oblasti situační prevence, a projednává technické normy zasahujících do oblasti ochrany majetku a osob), Policie ČR (doporučuje a realizuje konkrétní opatření situační prevence), obecní a městské policie, samosprávy krajů, měst a obcí (konkrétní realizace programu prevence kriminality na místní úrovni), asociace sdružující firmy podnikající v oblasti ochrany majetku a osob, soukromé bezpečnostní služby, pojišťovací subjekty, architekti a stavbaři.

Dále pokračoval společný preventivní projekt Poradního sboru pro situační prevenci kriminality ministra vnitra (dále jen „Poradní sbor“) „Bezpečná země“ v rámci projektu „Bezpečná lokalita“.

Pro laickou veřejnost bylo společně s jednotlivými subjekty Poradního sboru pro situační prevenci kriminality ministra vnitra za období roku 2017 uspořádáno více než 20

konferencí či seminářů na úrovni měst a obcí či celokrajské k různým oblastem situační prevence (např. preventivní označování předmětů, oblast mechanických zábranných prostředků, kamerové systémy, elektronické zabezpečení, bezpečné bydlení, apod.)

MV pokračovalo i v roce 2017 v podpoře projektů oblasti situační prevence realizovaných obcemi v rámci Programu prevence kriminality. Obsahem většiny projektů z oblasti situační prevence bylo vybudování a rozšíření městských kamerových dohlížecích systémů (dále jen „MKDS“), propojení MKDS z obecní policie na Policii ČR, zabezpečení objektů měst a obcí anebo forenzní identifikační značení jízdních kol a kompenzačních pomůcek. V oblasti **podpory MKDS bylo v roce 2017 podpořeno celkem 58 obcí v celkové výši 17.791.000,- Kč.**

V oblasti situační prevence se stále úspěšně rozvíjí nový systém **ochrany jízdních kol** a kompenzačních pomůcek pomocí tzv. forenzního identifikačního značení.

MV se formou organizování projektů a konferencí intenzivně věnovalo **ochraně tzv. měkkých cílů**. Speciální důraz byl kladen na školská zařízení.

MV se dále věnovalo celé řadě dílčích aktivit souvisejících s prevencí kriminality.

Vzdělávání

V uplynulém období byla oblast vzdělávání zaměřena zejména na účastníky Projektu prevence kriminality a extremismu – Úsvit. Především šlo o přípravu, vzdělávání a proškolení APK (asistent obecní či městské policie pro oblast veřejného pořádku z řad dlouhodobě nezaměstnaných a obtížně zaměstnatelných obyvatel SVL) a jejich Mentorů před nástupem do služby obecní či městské policie. Cílem kurzu je zvyšování bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách, eliminace kriminálně rizikových jevů a prevence útoků páchaných s extremistickým motivem. Jde o interaktivní praktický trénink způsobů, jak získat, motivovat a především prakticky zapojit obyvatele sociálně vyloučených lokalit do procesu zvyšování bezpečí, eliminace kriminálně rizikových jevů a prevence útoků páchaných s extremistickým motivem.

Druhou, neméně důležitou, součástí bylo vzdělávání strážníků obecní či městské policie a příslušníků Policie ČR v oblasti výkonu služby v SVL a etnicky odlišných komunitách či v jinak rizikových lokalitách ve městech celé ČR.

Výsledkem je nalezení daleko užší komunikace mezi zúčastněnými subjekty, uvědomění si možností prevence kriminality a větší pochopení a empatie k problémům, které se vyskytují v sociálně vyloučených lokalitách. Plně se potvrdila ta skutečnost, že v dalším období je zcela nezbytné vzdělávat všechny pracovníky, kteří se svým způsobem podílejí na realizaci prevence kriminality v konkrétních lokalitách, ve městech a obcích celé ČR.

Dotační program SUZ

V roce 2017 byl MV připraven a poté i realizován dotační program „Podpora bezpečnosti v obcích v souvislosti s migrací na léta 2017 až 2019“, který reagoval na zhoršení bezpečnostní situace a zhoršení pocitu bezpečí v obcích, kde jsou v provozu zařízení Správy uprchlických zařízení MV v souvislosti s možnou migrační vlnou.

Během roku 2016 byl domluven převod 20.000.000,- Kč na investiční projekty v novém programu Podpora bezpečnosti v obcích v souvislosti s migrací na léta 2017 až 2019, který byl realizován v roce 2017.

Dne 10. května 2017 došlo k vyhlášení dotační programu „Podpora bezpečnosti v obcích v souvislosti s migrací na léta 2017 až 2019“. Stanovené parametry programu jsou:

- Kamerové systémy (včetně mobilních a rozšíření stávajících).
- Zabezpečovací a vyhodnocovací soubory.
- Mobilní policejní služebny.
- Osvětlení rizikových míst.

Konec podávání žádostí byl stanoven 31. srpen 2017. MV obdrželo žádosti od následujících obcí: Bělá pod Bezdězem, Statutární město Havířov, Jaroměř, Kostelec nad Orlicí, Zastávka u Brna.

Dne 10. října 2017 zasedala komise pro výběr projektů a všechny žádosti schválila. Obce byly informovány o přidělení finančních prostředků na dotační program. V současné době připravují dotčené obce podklady pro zahájení investičního procesu, tedy investičnímu záměru. V průběhu roku 2018 se počítá s vyhlášením druhého kola Výzvy.

V roce 2017 bylo podpořeno celkem 6 dílčích projektů 5 dotčených obcí v celkové výši 11.974.534,- Kč.

Dotační program PZ

Dne 18. října 2017 byl vyhlášen program Podpora bezpečnosti v obcích v souvislosti s rozšířením strategické průmyslové zóny Solnice-Kvasiny-Rychnov nad Kněžnou na rok 2018. **Dotační titul bude poskytován na kamerové systémy a veřejné osvětlení v celkové možné dotaci ve výši max. 38.400.000,- Kč podle usnesení vlády č. 469/2017 pro 3 dotčené obce.**

Práce se menšinami

Základním koncepčním materiálem, z kterého aktivity ministerstva a Policie ČR v této oblasti vycházejí, je **Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám** pro období 2015-2017 (dále jen „Strategie“). Strategie navazuje na předchozí strategické dokumenty Ministerstva vnitra týkající se činnosti policie ve vztahu k menšinám a zohledňuje aktuální vývoj a měnící se společenské podmínky. Mezi hlavní cíle pro toto období byly identifikovány zvyšování důvěry mezi Policií ČR a příslušníky menšin a prohlubování odborných kompetencí příslušníků Policie ČR pro práci s menšinami. Souběžně Strategie klade důraz na komplexnější spolupráci Policie ČR s orgány státní správy, samosprávy, neziskovými nevládními organizacemi a dalšími zainteresovanými subjekty.

Ministerstvo vnitra, jakožto věcný gestor pro práci Policie ČR na úseku menšin, metodicky zaštiťuje institut **styčného důstojníka pro menšiny**. Styčný důstojník pro menšiny je ustanoven při jednotlivých krajských ředitelstvích policie pod odborem služby pořádkové policie na základě pokynu policejního prezidenta č. 258/2013, o činnosti na úseku menšin a návazně pokynem č. 204/2016. Jedním z hlavních úkolů styčného důstojníka pro menšiny je

kromě monitoringu bezpečnostní situace na daném území rovněž navázání a prohlubování spolupráce s dalšími zainteresovanými subjekty včetně příslušníků menšinových skupin, zejména krajskými koordinátory pro romské záležitosti, lokálními poradci Agentury pro sociální začleňování, manažery prevence kriminality, neziskovými organizacemi, pracovníky Probační a mediační služby ČR apod. Za tímto účelem styční důstojníci pro menšiny kromě jiných aktivit pravidelně pořádají nebo se účastní tzv. multidisciplinární setkání, kam jsou zváni zástupci jednotlivých zainteresovaných skupin a kde mají možnost společně s policií diskutovat vhodná opatření.

Institut styčných důstojníků pro menšiny zůstává i nadále hlavním systémovým pilířem práce Policie ČR s menšinami. Tito policisté a policistky jsou zařazeni do struktury odboru služby pořádkové policie při jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR. Společně s ustanovenou pracovní skupinou ve vztahu k menšinám monitorují, analyzují a vyhodnocují bezpečnostní situaci ve svém kraji. Styční důstojníci pro menšiny a členové jejich pracovních skupin včetně policejních specialistů pro práci s romskou menšinou v SVL se pravidelně účastní vzdělávacích aktivit Ministerstva vnitra, rovněž pracovních jednání, konferencí a workshopů pořádaných jinými institucemi.

Mezi **hlavní aktivity ministerstva** patřily v roce 2017 v rámci své gesce následující:

- Příprava **nového kurzu cíleného na vzdělávání příslušníků Policie ČR v oblasti interkulturních kompetencí a menšinových specifik, zvládání zátěžových situací** při kontaktu s příslušníky menšinových skupin včetně osob ohrožených sociálním vyloučením – součástí bylo školení interních lektorů Policie ČR za účasti externího supervizora.
- Dvoudenní **pracovní setkání styčných důstojníků pro menšiny s krajskými koordinátory pro romské záležitosti a krajskými manažery prevence kriminality.**
- Pracovní setkání se styčnými důstojníky pro menšiny jednotlivých krajských ředitelství policie, zástupci Úřadu vlády – Kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, krajskými koordinátory pro romské menšiny, Agentury pro sociální začleňování za účelem přípravy aktualizace Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám.
- Účast zástupců ministerstva na závěrečné konferenci projektu „Zavádění policejních specialistů v oblasti policejní práce ve vztahu k minoritní skupině Romů v sociálně vyloučených lokalitách“ ve dnech 10. až 13. dubna.
- Jednání se zástupci Agentury pro soc. začleňování ohledně možnosti spolupráce v oblasti komplexního vzdělávání Asistentů prevence kriminality;
- Účast zástupců ministerstva a PČR na pracovním workshopu „Bezpečnostní situace v SVL a možnosti jejího zlepšení“ konaném dne 27. července 2017 v Nečtinách v rámci projektu „Bezpečnostní rizika sociálně vyloučených lokalit: Vytváření znalostí a nástrojů pro management a prevenci kriminality“ (BRIZOLIT) podpořeného Programem bezpečnostního výzkumu ČR v letech 2015–2020 (BV III/1-VS).
- Účast na zahraničních školeních, workshopech a konferencích, které se týkaly především práce policie s menšinami, inkluzi cizinců a jiných menšinových skupin, sdílení dobré praxe v oblasti prevence kriminality apod.

6.1.2. Oblast výzkumu

Ministerstvo vnitra je gestorem **národního bezpečnostního výzkumu, vývoje a inovací** (dále jen „bezpečnostní výzkum“). Plní všechny úkoly poskytovatele státní podpory ve výzkumu vývoji na základě zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů.

MV poskytuje na podporu bezpečnostního výzkumu ročně **cca 600 mil. Kč**. Dominantní část veřejné podpory bezpečnostního výzkumu je poskytována formou účelové podpory, menší část potom formou institucionální podpory poskytované výzkumným organizacím zaměřeným na bezpečnostní výzkum.

V současné době jsou realizované tyto **Programy na podporu bezpečnostního výzkumu**:

- „Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015-2020“ (UV č. 593/2013, veřejná soutěž - VI)
- „Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2016-2021 (UV č. 200/2014, veřejná zakázka - VH)

„Mezirezortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015“ stanovila 3 základní priority bezpečnostního výzkumu v ČR – Bezpečnost občanů, Bezpečnost kritických infrastruktur, Krizový management a 5 priorit podpůrných. Projekty související s problematikou **extremismu** nejčastěji vychází z priority **Bezpečnost občanů**, která zahrnuje mimo jiné tematické oblasti „Ochrana občanů proti kriminalitě, protispolečenskému jednání a sociopatologickým jevům“ a „Terorismus, organizovaná kriminalita a další formy závažně kriminality ohrožující bezpečnost státu“ a z podpůrné priority č. 4 – Predikce a scénáře a č. 6 – Identifikace lidí a prostředků.

V rámci výše uvedených programů je realizována řada projektů, které se dotýkají problematiky extremismu, terorismu či ochrany měkkých cílů.

6.1.3. Oblast vzdělávání

Střední a vyšší odborné vzdělávání

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově realizuje střední vzdělávání s maturitní zkouškou – obor vzdělání 68-42M/01 Bezpečnostně právní činnost, který se v řadě předmětů dotýká problematiky extremismu. Také organizuje akreditovaný vzdělávací program v oboru vzdělání 68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost. V rámci **vyššího odborného vzdělávání** je problematika extremismu a souvisejících jevů vyučována průřezově a je součástí jednotlivých modulů, jejichž výuku zabezpečují především předmětové oddělení práva a kriminalistiky, předmětové oddělení vnější služby a společenskovedních předmětů.

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze zastřešuje akreditované vzdělávací programy **68-42-N/03 Přípravné trestní řízení**, **68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost** a **68-42-N/05 Dopravně bezpečnostní činnost** v oboru vzdělání Bezpečnostně právní činnost, které reflektují problematiku extremismu.

Základní odborná příprava

V rámci Základní odborné přípravy je problematika extremismu vyučována především ve vzdělávacím modulu Základy práva v souvislosti s rozborů skutkových podstat nejčastěji páchaných trestných činů na úseku extremismu, Oprávnění policisty, Formy činnosti výkonného organizačního článku Policie ČR (téma taktický postup při úkonech a zákrocích), Informační systémy Policie ČR, komunikační systémy. K integraci poznatků dochází především ve II. školní části v modulu Extremismus. Výuka je zaměřena na rozpoznání znaků a hesel extremismu, zjištění diskriminačního jednání a provádění úkonů v souvislosti s odhalením a zadokumentováním informací v souvislosti s extremismem. Problematika extremismu je v jednotlivých modulech vyučována v teoretické úrovni jako součást dalších problematik, ale odraz nachází i v úrovni praktické v rámci modelových situací, v neposlední řadě je součástí praktické části závěrečné zkoušky. Cílem vzdělávacího programu je získání konkrétních kompetencí policistů v oblasti extremismu a extremistické scény. V roce 2017 jím prošlo 1.810 absolventů.

Základní odbornou přípravou příslušníků PČR – společné minimum prošlo 117 absolventů. V předmětu „Právo“ je nosným tématem právní kvalifikace praktických příkladů trestných činů vztahujících se k oblastem komerčního sexuálního zneužívání dětí a mládeže, obchodu s lidmi, drogové kriminality, ochrany duševního vlastnictví, extremismu atd.

Další kvalifikační kurzy

Problematice extremismu se věnuje i **Kvalifikační kurz pro příslušníky PČR zařazené v SKPV s profesní specializací „vyšetřování“** (130 absolventů v roce 2017) a **Kvalifikační kurz pro příslušníky PČR zařazené v SKPV s profesní specializací „odhalování“** (130 absolventů v roce 2017).

Specializační kurzy

Problematika extremismu je zmíněna i v rámci **Specializačního kurzu pro příslušníky PČR zařazené u služby cizinecké policie "Vyhodnocování dokladů"**, kterým v roce 2017 prošlo 8 absolventů.

Kurzy další odborné přípravy

Kurzem „Policista v multikulturním prostředí“ pro policisty zařazené ve skupinách pro práci s národnostními menšinami z jednotlivých krajských ředitelství PČR prošlo v roce 2017 celkem 7 studujících.

Problematice extremismu a terorismu se věnují i **kurzy celoživotního vzdělávání**.

Konference, instrukčně metodická zaměstnání, mezinárodní spolupráce

V březnu proběhlo instrukčně metodické zaměstnání týkající se problematiky terorismu a ochrany měkkých cílů.

V rámci oblasti boje proti extremismu organizoval CEPOL v prosinci kurz na téma „34/2017 **Radicalisation – Opportunities for prevention**“ (Radikalizace – možnosti prevence) v Belgii.

Boje proti extremismu se týkal **Evropský bezpečnostní seminář** organizovaný Marshallovým centrem, kterého se zúčastnili tři zástupci resortu MV.

V termínu 3. dubna - 19. května proběhl **24. Hlavní kurz MEPA** v Praze, který se rovněž mj. věnoval problematice extremismu a terorismu.

Preventivní akce

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově organizovala několik preventivních akcí (interaktivní besedy, exkurze do Muzea romské kultury v Brně, peer program v oblasti rasismu, xenofobie a extremismu, adaptační kurz, projektový den zaměřený na prevenci rizikového chování, přednášky od policejních specialistů).

Projekty

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově realizovala tyto projekty:

- Příprava a výběr žáků z národnostních menšin ke vzdělávání ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově.
- Vzdělávání žáků národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově.

Projekty jsou zaměřeny na vytvoření rovných příležitostí pro žáky 9. tříd ZŠ z národnostních menšin žijících v ČR při přijímacím řízení a vzdělávání ve škole v Holešově tak, aby nedocházelo k jejich vyčleňování z hlavního vzdělávacího proudu a obstáli v konkurenci na trhu práce. Obsah projektů je zaměřen na vytváření podmínek pro integraci osob se speciálními vzdělávacími potřebami do běžného vzdělávacího proudu se zabezpečením potřebných speciálně pedagogických a psychologických podpůrných služeb. Speciální pozornost je věnována prevenci rasismu a xenofobie, podpoře multikulturní výchovy a vzdělávání s důrazem na problematiku romského etnika. Všechny aktivity, které byly realizovány v rámci projektů, jsou v plné míře zachovány a dále realizovány. Ve školním roce 2017/2018 bylo na základě přijímacího řízení přijato 8 žáků z národnostních menšin. Celkem se v současné době na škole v Holešově vzdělává 36 žáků z 10 národností.

6.1.4. Oblast integrace cizinců

Oblast integrace cizinců

Integrační politika je **komplementární součástí politiky legální migrace**. Imigrace může být bezproblémová a prospěšná majoritní společnosti i cizincům, pouze pokud na ni

přímo navazují integrační opatření. **Cílem integrační politiky je podpořit nekonfliktní soužití s cizinci, zachovat sociální smír ve společnosti, zabránit vzniku negativních sociálních jevů a zajistit ochranu práv a bezpečnost všech obyvatel České republiky.** Integrační politika vychází ze zkušenosti, že předcházet problémům v soužití je vždy snadnější než čelit následkům nezvládnuté integrace.

Koncepce integrace cizinců

V roce 2017 vyplývala realizace integračních opatření z aktualizované **Koncepce integrace cizinců - Ve vzájemném respektu** (dále jen „KIC“) a **Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců v roce 2017** (u.v. č. 11/2017). Úkoly v Postupu byly aktualizovány v reakci na změny v migračním vývoji v Evropě i na situaci v soužití s cizinci v České republice. Lze konstatovat, že politika integrace cizinců České republiky zaznamenává řadu úspěchů. Integrační opatření přispěla ke zlepšení postavení cizinců i vzájemných vztahů mezi cizinci a majoritní společností.

Integrace na regionální a lokální úrovni

MV se dlouhodobě soustředí na podporu integrace na regionální a lokální úrovni, kde proces integrace reálně probíhá. Na regionální úrovni zajišťují realizaci integračních opatření a monitoring situace a postavení cizinců **Centra na podporu integrace cizinců**, která v roce 2017 působila ve 13 krajích ČR. Ministerstvo vnitra dále podporovalo finančně i metodicky samosprávy v realizaci projektů na podporu integrace cizinců na lokální úrovni. Cílem těchto projektů je **snížit napětí ve společnosti, působit proti stereotypům xenofobie, snížit podporu případným extremistickým aktivitám**, rozptýlit obavy a pocit ohrožení z cizinců. Projekty zároveň zvyšují povědomí cizinců o právech a povinnostech, usilují o **zamezení jejich manipulovatelnosti, zneužívání a závislosti** na zprostředkovatelích. Zájem obcí o aktivní řešení integrace vzrostl, v roce 2017 byly tyto projekty realizovány v **15 obcích/městských částech – podařilo se nově zapojit i velká města s významným přílivem zahraničních pracovníků (Plzeň, Pardubice)**. Nicméně řada samospráv měst v okolí průmyslových zón, kam směřuje větší počet cizinců, stále ještě nemají o řešení potenciálních problémů prostřednictvím integračních projektů zájem. Projekty Center stejně jako projekty obcí jsou realizovány za přímé **spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi** (dále jen „NNO“), organizacemi cizinců a dalšími subjekty.

Monitoring soužití

Ministerstvo vnitra provádělo v průběhu roku 2017 systematický monitoring a vyhodnocování situace a postavení cizinců v ČR i vzájemných vztahů mezi cizinci a majoritou především na základě **podkladů Center na podporu integrace cizinců a analýzy zpráv projektů obcí i NNO, dotovaných MV**. Průběžný monitoring situace může sloužit jako **systém včasného varování a podnět k rychlé reakci či řešení** identifikovaného problému v přímé spolupráci se samosprávami, případně i s Úřady práce, zaměstnavateli a NNO.

Povaha a intenzita imigrace do Evropy v posledních několika letech s sebou **přináší riziko** výskytu některých průvodních jevů jako je **xenofobie, rasismus, extremismus** či jiné projevy negativních postojů ve vztahu k cizincům. Zejména migrační krize polarizovala společnost a otevřela **diskusi v rovině občanské i politické i zvýšený zájem veřejnosti o migrační politiku a problematiku soužití s cizinci**. Reakce veřejnosti na otázku

diskutovaného přijímání uprchlíků oscilují mezi negativními postoji na jedné straně a vstřícností na straně druhé. Byly zaznamenány obavy z přijímání uprchlíků. Je ovšem nutné zmínit, že negativní projevy vůči cizincům se objevovaly především na internetu – na diskusních fórech či sociálních sítích.

V některých lokalitách s vyšší koncentrací cizinců bylo zaznamenáno určité napětí, případně i mírné negativní postoje širší skupiny obyvatelstva vůči specifickým skupinám cizinců, případně vůči financování programů multikulturního vzdělávání. V místech usídlení většího počtu zahraniční pracovní síly bylo zdrojem napětí nejčastěji znejistění místních obyvatel, praktické problémy každodenního soužití a nedostatečná komunikace samospráv a zaměstnavatelů s místními obyvateli.

Posílení informovanosti

Aktualizovaná KIC klade velký důraz na zajištění informovanosti jak cizinců, tak majority. **Informovanost je významným nástrojem prevence řady negativních jevů.** U cizinců se jedná o prevenci jejich zneužívání, manipulovatelnosti, závislosti na zprostředkovatelích, případně ztráty legálního pobytu. Na straně majority pak je prevencí xenofobie, rasismu či projevů extremismu.

MV nadále rozvíjí třístupňový systém informování cizinců (v předmigračním období v zemích původu, po příjezdu do ČR a u cizinců s dlouhodobým a trvalým pobytem). V roce 2017 se uskutečnilo téměř 100 jednodenních adaptačně-integračních kurzů pro nově příchozí cizince v osmi jazykových verzích. Podporovány byly i kurzy socio-kulturní orientace a českého jazyka – je prokázáno, že znalost jazyka země pobytu snižuje, ať již objektivně či subjektivně, míru diskriminace cizinců.

Dále MV podporovalo např. projekty NNO na **asistenční služby** cizincům na pracovištích pobytu ve spolupráci s interkulturními mediátory a komunitními tlumočníky z řad cizinců. Oficiálními zdroji informací jsou webové portály www.cizinci.cz, www.portal.mpsv.cz a www.mvcr.cz/cizinci.

Zvýšení informovanosti majority zajišťovalo MV prostřednictvím aktivit zaměřených na zmírnění xenofobních postojů vůči cizincům, na objektivní informování v médiích, k vzájemnému poznávání cizinců i majority aj. MV systematicky podporovalo zvyšování odborných a interkulturních kompetencí svých pracovníků v kontaktu s cizinci nejen ve svém resortu, ale i pracovníků Center, NNO, samospráv, úřadů i kulturních institucí.

Připravovaná opatření

MV bude i nadále podporovat systém **komunikace se širokou veřejností o problematice migrace a integrace, důsledně čelit xenofobním tendencím ve společnosti a aktivně působit proti projevům nenávisti vůči cizincům** při dodržení požadavků daných právním řádem.

Integrační politika směřuje k **rozvoji systému integrované péče o cizince** a vytváření předpokladů pro vzájemné poznávání a rozvoj nekonfliktních vztahů mezi komunitami. MV bude pokračovat v podpoře integračních aktivit **sítě regionálních Center** na podporu integrace cizinců, **obcí i NNO** a systematické zvyšování odborných a interkulturních kompetencí pracovníků MV, Center, NNO, samospráv, úřadů v kontaktu s cizinci. Integrační

aktivity zaměří MV zejména na **mládež – cizince druhé generace**, s důrazem na **spolupráci s vietnamskou komunitou**. Podporováno bude **šíření informací také prostřednictvím sociálních sítí**, internetu a mobilních aplikací.

K prevenci napětí a extremistických projevů v obcích bude MV i nadále dotovat **integrační projekty obcí i NNO** a iniciovat realizaci projektů zejména v místech přílivu zahraničních pracovníků. Účast cizinců v adaptačně-integračních kurzech a navazující poradenství bude koordinováno se zaměstnavateli, vysokými školami a Centry. MV podpoří konání celostátní konference měst na téma podpory integrace cizinců. Pro aktualizaci integrační politiky budou i nadále využívány výstupy výzkumů a monitorovacích zpráv.

Integrace držitelů mezinárodní ochrany

Dne 16. ledna 2017 schválila vláda České republiky svým usnesením č. 36 změnu usnesení vlády ze dne 20. listopadu 2015 č. 954, o státním integračním programu pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou v roce 2016 a v letech následujících. Cílem programu je i nadále usnadnit proces integrace osob s udělenou mezinárodní ochranou v České republice především v oblasti výuky českého jazyka, vstupu na trh práce, v oblasti bydlení, vzdělávání dětí a rekvalifikací. V novém usnesení vlády je stanoveno, že ministr vnitra zajistí funkci generálního poskytovatele integračních služeb v roce 2017 a v letech následujících. Ministr vnitra proto v roce 2017 zajistil funkci generálního poskytovatele prostřednictvím Správy uprchlických zařízení MV, která je mj. provozovatelem integračních azylových středisek. Správa uprchlických zařízení ve spolupráci se svými partnery v roce 2017 vypracovala celkem 104 nové individuální integrační plány pro celkem 180 držitelů mezinárodní ochrany a provedla 78 aktualizací plánů vytvořených v roce 2016.

6.1.5. Oblast mezinárodní spolupráce

Mezinárodně smluvní oblast

V rámci činnosti Ministerstva vnitra jsou mj. sjednávány mezinárodní smlouvy o spolupráci v boji proti trestné činnosti. Tyto tzv. **smlouvy o policejní spolupráci vždy umožňují spolupracovat rovněž v boji proti projevům extremismu, rasové nesnášenlivosti a xenofobie**, byť ne vždy je tato problematika v demonstrativním výčtu oblastí, v nichž budou strany spolupracovat, výslovně zmiňována.

V roce 2017 byly podepsány dvě nové smlouvy o policejní spolupráci:

- 7. června 2017 byla v Hanoji podepsána **Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Vietnamské socialistické republiky o spolupráci v boji proti trestné činnosti**. Spolupráce v boji proti extrémismu je ve Smlouvě výslovně zmíněna v článku 1 odst. 2 písm. e).
- 23. listopadu 2017 byla v Astaně podepsána **Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Republiky Kazachstán o spolupráci v boji proti trestné činnosti**. V textu smlouvy s Kazachstánem je spolupráce v boji proti extremismu výslovně uvedena, a to v článku 2 bodu 2).

Smlouvy byly po podpisu předloženy oběma komorám Parlamentu ČR k vyslovení souhlasu a následně budou předloženy k ratifikaci prezidentu republiky.

Boj proti extremismu na úrovni Evropské unie

V průběhu roku 2017 docházelo na území EU k dalším teroristickým útokům, např. v březnu a červnu v Londýně, v dubnu ve Stockholmu, v květnu v Manchesteru, v srpnu v Barceloně), řada útoků však byla i díky dobré spolupráci příslušných složek zmařena. Z tohoto důvodu byl boj proti terorismu i nadále jedním z hlavních témat, která se v rámci Evropské unie řešila. Otázky terorismu byly během roku opakovaně projednávány na neformálních i řádných jednání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci, na jednáních Evropské rady, na jednání Výboru LIBE i na plénu Evropského parlamentu. V Evropském parlamentu začal od září 2017 fungovat zcela **nový zvláštní výbor pro terorismus**. Jeho úkolem bude hlavně kontrola efektivity protiteroristických opatření nebo analýza minulých chyb a selhání. Výbor má zatím roční mandát, který může být v případě potřeby prodloužen.

Během roku 2017 se aktivity boje proti terorismu zaměřovali mj. na **prevenci radikalizace**. V červenci Evropská komise iniciovala vytvoření **Expertní skupiny na vysoké úrovni pro boj proti radikalizaci**, jejímž úkolem je vytvářet politiku EU v této oblasti a zvýšit její dopad. Dne 6. prosince proběhla již **třetí konference Internetového fóra**, na němž se sešly Evropská komise, členské státy, EUROPOL a hlavní internetové společnosti. Hlavním tématem konference bylo odstraňování teroristického obsahu na internetu. **K ilegálnímu obsahu bylo v září 2017 vydáno sdělení Evropské komise**, které poskytuje vodítka pro internetové společnosti, co se týče odpovědnosti za odstraňování ilegálního obsahu na jejich platformách (např. automatická detekce, odstraňování, transparentnost). V této oblasti nadále funguje **spolupráce v rámci Internet Referral Unit (IRU)**, která je součástí Evropského protiteroristického centra Europolu, s řadou poskytovatelů internetových služeb.

Během roku 2017 probíhaly v ČR přípravy na implementaci **směrnice o používání jmenné evidence cestujících pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti**, a to v oblasti tvorby nové legislativy (novela zákona o Policii a novela zákona o civilním letectví), zřízení Národní jednotky využívající jmennou evidenci cestujících a vytvoření technického zázemí. Termín pro implementaci směrnice je květen 2018.

6.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) v rámci dotací ze státního rozpočtu financuje provoz služeb sociální prevence. Tyto služby jsou zaměřeny na osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené a jejich integraci. Z pohledu extremismu se tak jedná zejména o tzv. bezdomovce (čili osoby bez přístřeší a ohrožené extrémním sociálním vyloučením) a sociálně vyloučené lokality, které se často stávají objektem zájmu extremistických aktivit.

Na služby sociální prevence bylo v roce 2017 ze státního rozpočtu ČR vydáno celkem 1.633.923.193,- Kč, z toho:

- Z celkové částky na služby sociální prevence bylo ze státního rozpočtu ČR vyčleněno na podporu služeb pro osoby ohrožené závislostí, závislé

na návykových látkách celkem 140.742.925,- Kč (jednalo se o sociální služby: terapeutické komunity, kontaktní centra a služby následné péče).

- Na podporu služeb pro osoby bez přístřeší a osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách bylo ze státního rozpočtu ČR z celkové částky vyčleněno 338.362.432,- Kč (jednalo se o tyto sociální služby: azylové domy, domy na půl cesty, noclehárny, terénní programy /262.850.025,- Kč/, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež).
- Na podporu sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi bylo ze státního rozpočtu ČR z celkové částky vyčleněno 155.800.396,- Kč.

Částky jsou uvedeny bez finančních prostředků na dofinancování v krajských programech podpory. Finální částky za rok 2017 budou známy až po 31. březnu 2018, kdy kraje dle platné legislativy podávají na MPSV „konečný přehled“ o čerpání dotace předchozího dotačního roku, který obsahuje přehled rozdělení prostředků jednotlivým sociálním službám na území krajů, včetně dofinancování. Uvedené částky tak budou po zahrnutí částek dofinancování pravděpodobně o 10-15 % vyšší.

Využívání prostředků ESF (OP LZZ)

OPZ – Prioritní osa 2 Sociální začleňování – Investiční priorita 2.1 Aktivní začleňování, včetně začleňování s ohledem na podporu rovných příležitostí a aktivní účast a zlepšení zaměstnatelnosti – Specifický cíl 1 Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce.

Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL)

Výzva č. 03_15_026 - alokace výzvy 609.972.200,- Kč, vyhlášena od 23. září 2015 do 31. července 2016. Výzva byla určena na podporu řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit v rámci 10 měst/obcí/mikroregionů, které měly zpracovanou a schválenou Strategii sociálního začleňování (Ostrava, Krnov, Osoblažsko, Odry, Kadaň, Roudnice n/L, Dubí, Chodov, Obrnice a Štětí). Přijato 109 žádostí, podpořeno 60 projektů za 344.758.315,07,- Kč. Podpořen byl cca každý druhý předložený projekt. Projekty jsou v realizaci a doba realizace je většinou 3letá.

Výzva č. 03_15_042 - alokace výzvy 791.751.066,- Kč, vyhlášena od 16. prosince 2015 do 31. října 2016. 2. Výzva určena na podporu řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit v rámci 16 měst/obcí/mikroregionů (Bruntál, České Velenice, Frýdlantsko, Jesenicko-Mikulovice, Klášterec-Vejprty, Kolín, Kraslice, Litvínov, Moravský Beroun, Poběžovicko, Příbram, Ralsko, Slaný, Velké Hamry, Vrbensko, Žluticko). Přijato 143 žádostí, podpořeno 90 projektů ve výši 459.155.352,21,- Kč. Projekty jsou v realizaci a doba realizace je většinou 3letá.

Výzva č. 03_16_052 - alokace výzvy 800.000.000,- Kč, vyhlášena od 16. ledna 2017 do 29. června 2018. Výzva je určena na podporu řešení problematiky 21 sociálně vyloučených lokalit, které byly vybrány do 31. prosince 2017 Monitorovacím výborem Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny pro činnost Agentury pro sociální začleňování (Brno, Děčín, Nový Bor, Žďár n/S., Chomutov, Sokolov, Liberec, Most, Postoloprty, Varnsdorf, Vítkov-Budišov, Břeclav, Rumburk – Staré Křečany, Vsetín, Tanvald, Desná, Smržovka, Havlíčkův Brod,

Písek, Valašské Meziříčí, Rotava – Nová Ves). K 20. prosinci 2017 bylo podáno 102 projektů za 732.000.000,- Kč, schváleno bylo 86 projektů za 573.380.000,- Kč.

Podporované aktivity v těchto výzvách:

Aktivity v oblasti sociálního začleňování (včetně příslušných sociálních služeb), které vyplývají ze schválených Strategických plánů sociálního začleňování (SPSZ) na úrovni místních samospráv (obcí). Jedná se např. o tyto aktivity: sociální služby (zejména terénní programy, odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny a děti), služby pro rodiny a děti, rozvoj a podpora nástrojů sociálního bydlení; podpora služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, podpora komunitní sociální práce, podpora komunitní práce; podpora sociálního podnikání, podpora specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách; podpora programů prevence sociálně patologických jevů a prevence kriminality, atd. (mimo projekty krajů, ITI, IPRÚ, MAS).

Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování:

Výzva č. 03_15_022 - alokace výzvy 400.000.000,- Kč, vyhlášena od 23. září 2015 do 1. listopadu 2015. Přijato bylo 370 žádostí, z toho 9 staženo žadateli. Věcným hodnocením prošlo celkem 196 žádostí. Výběrová komise schválila 67 projektů za 397.874.983,66,- Kč. Projekty jsou v realizaci a doba realizace je většinou 3letá.

Výzva č. 03_15_064 - alokace výzvy 400.000.000,- Kč, vyhlášena od 3. října 2016 do 13. ledna 2017. Přijato bylo 162 žádostí, schváleno bylo 66 projektů ve výši 387.783.005,86,- Kč. Doba realizace projektů je většinou 3letá.

Výzvy jsou určeny zejména pro neziskové organizace, pro organizace zřizované obcemi a kraji, pro obce a poskytovatele sociálních služeb dle zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách.

Podporované aktivity v těchto výzvách:

Aktivity směřují na podporu sociálního začleňování prostřednictvím podpory komunitní sociální práce, propojováním podpory v oblasti bydlení, zaměstnání, sociální práce a zdravotní péče, na podporu profesionalizace sociální práce, na podporu aktivizačních a motivačních programů (podpora rodičovských kompetencí, podpora mladých lidí), podpora neformální péče, podpora právní a finanční gramotnosti, programy prevence sociálně patologických jevů, prevence kriminality apod.

Oblast rodiny

MPSV v rámci dotací ze státního rozpočtu financuje provoz služeb sociální prevence a dále zajišťuje čerpání prostředků z ESF. Tyto služby jsou mimo jiné zaměřeny na osoby ohrožené na trhu práce, ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené a jejich integraci.

Přijetím zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů (dále jen zákon o dětské skupině), došlo k nastavení základních parametrů služby péče o dítě na nekomerční bázi. Toto opatření

umožňuje udržet kontakt rodiče se zaměstnáním v době péče o dítě a jeho postupný návrat nebo vstup na trh práce, s ohledem na strategii rodiče při sladění profesního, rodinného a osobního života. ČR považuje služby péče o děti jako klíčový faktor politiky zaměstnanosti a snížení chudoby.

Dne 11. listopadu 2015 byly vyhlášeny výzvy na podporu vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku v celkové výši 1 mld. Kč. Alokace výzvy byly vyčerpány během pěti týdnů. V rámci výzev pro ČR a Prahu bylo přijato celkem 422 žádostí (z toho 250 dětských skupin). Další výzva na podporu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo Prahu s alokací 350 mil. Kč byla vyhlášena 30. listopadu 2016. Podpora pokračovala tedy i v roce 2017.

V OPZ podpora rodin s dětmi reaguje na demografickou strukturu i po zahájení školní docházky, a to podporou mimoškolní péče o děti mladšího školního věku, která je důležitým prvkem pro integraci dětí ze znevýhodněného prostředí a působí jako prevence negativních sociálních jevů.

MPSV v rámci dotací ze státního rozpočtu rovněž financuje neziskové organizace v oblasti podpory rodiny. Dotační program v oblasti podpory rodiny rozděluje neinvestiční dotace na podpůrné aktivity pro rodiny, které mají posilovat rodičovské kompetence, rodinné vztahy, pomoci ve sladění práce a rodiny a komplexně podpořit rodiny s dětmi ocitající se v ohrožení nebo jsou krizí ohroženy.

Každoročně je MPSV a Stálou komisí pro rodinu a rovné příležitosti PSP ČR ve spolupráci s Asociací center pro rodinu a Sítí mateřských center vyhlášována soutěž Obec přátelská rodině. Hlavním cílem soutěže je podpora realizace prorodinných opatření a aktivit v českých obcích, které pomáhají vytvářet prorodinnou atmosféru na místní úrovni.

Na práci s dětmi, které ohrožují společenské soužití či páchají přestupky, trestné činy nebo práci s dětmi mladšími 15 let, které spáchaly čin jinak trestný, kdy bylo toto jednání projevem nenávistných postojů vůči skupinám odlišného politického a náboženského přesvědčení, rasového či etnického původu či sexuální orientace, se zaměřuje v rámci agendy sociálně-právní ochrany (dále jen „SPO“) sociální kuratela pro děti a mládež, která je legislativně vymezená v § 31 a násl. zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“). V rámci této agendy kurátor pro děti a mládež působící na obecním úřadě obce s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“):

- Zaměřuje svoji pozornost na využívání volného času těchto dětí.
- Zaměřuje svoji pozornost na děti vyhledávající styky s fyzickými osobami nebo skupinami těchto osob páchajícími trestnou činností.
- Sleduje u dětí projevy nesnášenlivosti a násilí.
- Věnuje pozornost dětem z rodin s nízkou sociální úrovní.
- Zabraňuje pronikání nepříznivých sociálních a výchovných vlivů mezi ostatní skupiny dětí.
- Nabízí dětem programy pro využití volného času se zřetelem k zájmům dětí a jejich možnostem.
- Spolupracuje se školami, pověřenými osobami, zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

MPSV se zaměřuje na metodické vedení pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) vykonávajících tuto specializovanou agendu. Za tímto účelem vydalo také Metodickou příručku pro kurátory pro děti a mládež a plánuje v roce 2018 realizaci takto zaměřených seminářů pro pracovníky OSPOD.

MPSV je rovněž jedním z realizátorů Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016–2020. Z hlediska prevence zaměřené na děti a mladé lidi jsou významné zejména ty aktivity, které MPSV realizuje v rámci individuálního projektu s názvem „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany“ (dále jen „IP MPSV“) financovaného z Operačního programu Zaměstnanost s celkovým rozpočtem ve výši 326 mil. Kč, jehož realizace probíhá v období od 1. ledna 2016 do 30. června 2019.

Jak doložila i Sociodemografická analýza – Mapy rozložení ohrožení dětí a rodin v ČR (SocioFaktor, s.r.o., 2013) ohrožení dětí se ve vyšší míře vyskytuje na území sociálně vyloučených lokalit. Děti, které zde žijí, a které mají mnohdy jiný etnický původ a pocházejí z odlišného sociokulturního prostředí, jsou také ve vyšší míře ohroženy extremismem a negativními společenskými postoji, které nepříznivě ovlivňují jejich životní šance.

K řešení situace těchto dětí významně přispívá klíčová aktivita (dále jen „KA“) č. 1IP MPSV s názvem Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Jejím cílem je podporovat síťování služeb pro práci s dětmi a rodinami spolupracujícími s OSPOD s důrazem na systémovost, návaznost a provázanost služeb a jejich preventivní charakter, dále definovat a pilotně ověřit inovativní a preventivní služby pro ohrožené rodiny a děti, které se osvědčily v zahraničí či již byly ojediněle realizovány na území ČR. Záměrem je rozvíjet služby pro rodiny, které potřebují podporu v péči o dítě. Na místní úrovni v komunitě rodiny by měla být dostupná síť služeb, které budou reagovat na široké spektrum potřeb a umožní dítěti vyrůstat v první řadě doma v péči jeho rodičů.

Důležitou roli v síťování služeb by měli zastávat pracovníci OSPOD, kteří mají přehled o potřebách cílové skupiny, a také by v souladu se standardem kvality SPO č. 7 Prevence měli podporovat rozvoj preventivních aktivit a rozvíjet multidisciplinární spolupráci. Rovněž by měli v rámci plnění standardu č. 14 Návaznost výkonu SPO na další subjekty zajišťovat návaznost výkonu SPO na další služby vedoucí ke stabilizaci situace v rodině s ohroženým dítětem, které doplňují výkon SPO.

Díličními cíli KA 1 jsou:

- Posílení kapacit OSPOD v oblasti síťování služeb pro ohrožené rodiny a děti.
- Vytvoření a definice pozice lokální síťář v rámci struktury pracoviště OSPOD a zpracování doporučení implementace této pozice do systému s cílem zajistit její stabilizaci a udržitelnost.
- Vytvoření reálného modelu sítě služeb pro ohrožené rodiny s dětmi na úrovni obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“).
- Zajištění sdílení zkušeností, propojování aktérů, podpora komunikace v síti služeb.

KA 1 probíhá na území 11 krajů (tj. na celém území ČR s výjimkou kraje Jihočeského, Plzeňského a Libereckého). Pro každé pilotní pracoviště OSPOD OÚ ORP je k dispozici lokální síťář, který podporuje proces síťování služeb

ve správním obvodu obce. Úkolem lokálních síťářů je podporovat pracovníky OSPOD a společně s nimi a s dalšími aktéry sítě vytvářet model sítě služeb pro ohrožené rodiny s dětmi v jejich spádové oblasti. Aktivita také otevírá prostor pro sdílení zkušeností, propojování a vzájemnou komunikaci aktérů sítě služeb.

Koordinaci aktivit lokálních síťářů má na starosti tzv. krajský síťář, který působí na příslušném krajském úřadě (dále jen „KÚ“), a zajišťuje návaznost aktivit na krajské plánování služeb a případně na dílčí aktivity kraje v oblasti transformace systému o ohrožené děti a rodiny. Metodickou podporu lokálních a krajských síťářů zajišťuje metodik síťování z MPSV.

Činnost lokálních síťářů se na začátku realizace projektu soustředila zejména na mapování potřeb pracovišť OSPOD, služeb nabízených v dané lokalitě pro ohrožené rodiny a děti, příležitostí ke spolupráci, k rozšiřování služeb či jejich úpravám tak, aby odpovídaly aktuální poptávce a potřebám cílové skupiny. V roce 2017 byly vypracovány lokální analýzy potřeb všech zapojených aktérů sítě pro ohrožené děti a jejich rodiny a k přípravě strategií síťování pro zapojené obce.

Po dobu realizace KA 1 do konce roku 2017 uskutečnili síťáři celkem:

- 2.505 setkání s pracovníky OSPOD.
- 1.296 setkání s pracovníky OÚ ORP a KÚ, kteří se zabývají prevencí kriminality, komunitním plánováním, s komisemi s politickou reprezentací zapojených územních samosprávných celků.
- 1.123 setkání s pracovníky sociálních služeb.
- 285 setkání s dalšími aktéry sítě služeb, mezi něž patří pracovníci Agentury pro sociální začleňování či pracovníci volnočasových aktivit pro děti.
- 917 setkání se školami a se školskými zařízeními.
- 141 setkání s lékaři a s dalšími zástupci zdravotnických zařízení.
- 248 setkání se zástupci psychoterapeutických služeb.
- 608 setkání se zástupci Úřadu práce, justice, bezpečnosti.
- 147 setkání aktérů sítě služeb organizovaných síťáři.

Kromě síťování služeb se KA 1 zaměřuje na rozvoj preventivních služeb na odporu rodiny. V roce 2017 byla v rámci IP MPSV vytvořena a předložena k oponentuře „Analýza služeb pro ohrožené rodiny a děti spadajících do systému preventivních služeb na podporu rodiny v ČR a analýzy systémů preventivních služeb na podporu rodiny v zahraničí, vč. příkladů dobré praxe“. Kromě preventivních služeb jsou v rámci KA1 podporovány i inovativní služby na podporu rodiny. Výstupem této dílčí aktivity byla v roce 2017 „Analýza inovativních přístupů a služeb pro ohrožené rodiny a děti“. Obě analýzy budou podkladem pro další systémová opatření MPSV v této oblasti.

V rámci KA1 je také vytvářen sdílený on-line prostor v rámci webu MPSV pravnadestvi.cz pro přenos příkladů dobré praxe v oblasti služeb pro ohrožené děti a rodiny, výstupů práce síťářů a souvisejících analýz, metodik a legislativy. Součástí bude rovněž Interaktivní katalog jevů a služeb, který má primárně sloužit pracovníkům OSPOD a zástupcům dalších služeb na podporu ohrožených dětí a jejich rodin. Ten bude praktickým nástrojem popisujícím možnosti, kapacity a jiné vydefinované údaje charakterizující služby pro ohrožené děti a rodiny dle krajů.

Pracoviště OSPOD se zaměřují na ochranu nezletilých obětí trestní činnosti, na které je nahlíženo jako na ohrožené děti podle § 6 písm. e) zákona o SPOD, tj. jako na děti, na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující jejich život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu. Těmto dětem je poskytována SPO využívající opatření SPO a nástroje sociální práce ukotvené v zákoně o SPOD (např. nástroje jako vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny, tvorba individuálního plánu ochrany dítěte, realizace případových konferencí, poskytnutí poradenství, zprostředkování dalších podpůrných služeb, podpora nezletilé oběti v průběhu trestního řízení, atd.).

MPSV se rovněž zaměřuje na osvětu týkající se práv dětí, a to jak směrem k samotným dětem, tak i směrem k dospělým. K šíření informací o právech dětí, tj. i nezletilých obětí trestných činů MPSV využívá své webové stránky www.pravonadetstvi.cz, kde jsou dětem i dospělým pro ně srozumitelnou a uživatelsky přívětivou formou prezentována práva dětí a možnosti řešení, pokud jsou tato práva porušována.

Oblast sociální práce

Jedním z významných nástrojů prevence sociálně patologických jevů je výkon činností sociální práce. S ohledem na specifický cíl „Prevence sociálně patologických jevů, zejména v sociálně vyloučených lokalitách“ je pro účely prevence primární výkon činností sociální práce realizovaný obecními úřady, a to II. a III. typu tedy pověřenými obecními úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností. MPSV tento výkon činností sociální práce (v přenesené působnosti) podporuje formou účelové dotace určené krajským a obecním úřadům (II. a III. typu; mimo činností sociálně právní ochrany dětí). Tato účelová dotace byla zavedena novelou zákona o sociálních službách č. 254/2014 Sb. s účinností od 1. ledna 2015. Cílem dotace je zajištění garance výkonu sociální práce v přenesené působnosti. Pro dotaci bylo v roce 2015 alokováno 250 mil Kč, v roce 2016 300 mil Kč a v roce 2017 400 mil Kč. Z údajů, které jsou v rámci agendy dotace získávány, je zjevné, že personální zajištění výkonu sociální práce v přenesené působnosti obecních úřadů II. a III. typu stoupá a jedním z kritérií při rozdělování alokovaných finančních prostředků je existence sociálně vyloučené lokality ve správním obvodu obce.

Ministerstvo práce a sociálních věcí metodicky vede krajské úřady v oblasti výkonu činností sociální práce v přenesené působnosti, jejichž úkolem je toto vedení dále předávat do území. Při této činnosti je výchozím dokumentem „Doporučený postup č. 1/2012 pro potřeby MPSV, krajských úřadů, obecních úřadů typu II. a III. a újezdních úřadů, k výkonu sociální práce v přenesené působnosti“, který je dostupný na webu MPSV v záložce „Soc. práce a soc. služby“, v levém menu „Sociální práce a vzdělávání“, v „Metodické činnosti“. Metodická podpora dále spočívá v pravidelné organizaci metodických dní pro metodiky sociální práce a sociální prevence krajských úřadů.

Kvalita výkonu a personální dostupnost výkonu sociální práce obecních úřadů II. a III. typu je ze strany MPSV dále významně podpořena v rámci realizace systémového projektu Systémová podpora sociální práce v obcích. Primárními cíli tohoto projektu jsou zvyšování odborných kompetencí sociálních pracovníků uvedených obecních úřadů, pilotní ověření typových pozic sociálních pracovníků obecních úřadů a zvýšení personálního zajištění výkonu sociální práce obecních úřadů II. a III. typu, když prostřednictvím projektu patnáct spolupracujících obcí získalo finanční prostředky na přijetí 2 - 4 sociálních pracovníků (dle velikosti obce) pro období 2017–2018.

Vzhledem k tomu, že jednou z nejúčinnějších činností prevence obecně, tedy nejenom prevence extremismu, je vzdělávání, lze do plnění opatření zahrnout také činnost akreditace vzdělávacích programů pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách. V rámci této agendy je ročně akreditováno přibližně dva tisíce vzdělávacích programů.

MPSV dále spolupracuje a podílí se na plnění opatření např. Koncepce vězeňství do roku 2025, Koncepce rozvoje probace a mediace do roku 2025 a dalších.

Oblast sociálního začleňování

MPSV odpovídá za plnění úkolů vycházejících ze Strategie sociálního začleňování 2014–2020, Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví do roku 2020 a Koncepce sociálního bydlení 2015–2020.

Cíle vycházející ze Strategie sociálního začleňování 2014–2020 se týkají zejména opatření podporujících:

- Zvýšení dostupnosti bydlení pro osoby ohrožené vyloučením z bydlení nebo po jeho ztrátě.
- Zlepšení přístupu osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených ke zdravotní péči.
- Aktivní přístup lokálních aktérů k prevenci a řešení problematiky sociálního vyloučení (viz například potřeba zajištění odpovídající podpory regionům k vytváření sociálně začleňujících politik po stránce metodické, personální a finanční).
- Snižování sociálního napětí.
- Využití nejnovějších ověřených přístupů k tvorbě politik a posilování informovanosti o problematice sociálního vyloučení.

Cíle vycházející z Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví do roku 2020 se týkají zejména:

- Vytvoření legislativní úpravy sociálního bydlení.
- Zavedení nástrojů umožňujících přechod osob ze situace bezdomovectví (včetně substandardního bydlení) do bydlení.
- Posílení koordinační a plánovací role obce s rozšířenou působností ve vztahu k osobám v nepříznivé sociální situaci spojené s bydlením a vytvoření podpůrných nástrojů k jejímu naplnění.
- Zvýšení dostupnosti a vytvoření možností komplexní zdravotní péče pro bezdomovce s důrazem na prevenci.
- Informovanost veřejnosti a pracovníků ve zdravotních a sociálních službách s cílem destigmatizace lidí bez domova.

Cíle Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025 se týkají zejména:

- Předložení návrhu zákona o sociálním bydlení.
- Podpora sociální práce na obcích související se systémem sociálního bydlení.

Projekt MPSV „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“ (zkrácený název „Podpora sociálního bydlení“) je podporován jak ze státního rozpočtu, tak i Evropského sociálního fondu (ESF). Realizace probíhá v rámci OP Zaměstnanost od 1. ledna 2016 do 31. prosince 2020 pod vedením MPSV, které na daném projektu spolupracuje s šestnácti obcemi ČR.

V říjnu 2017 bylo v Praze otevřeno Kontaktní centrum sociálního bydlení, jež slouží obcím a neziskovým organizacím pro dotazy a žádosti týkající se podpory při realizaci sociálního bydlení; informace zde mohou získat ale i lidé v bytové nouzi.

Při Komisi pro sociální začleňování vznikly poradní skupiny složené z vědeckých odborníků i expertů z praxe, kteří zabývají problematikou bezdomovectví, dluhovou problematikou, problematikou bydlení a sociálního začleňování, které by měly vést k identifikaci problémů a jejich možným řešením, a to jak k legislativním tak i nelegislativním změnám, napomáhajícím ke zlepšení situace v dané oblasti.

Účastníci setkání expertní skupiny mohou navrhnout inovativní přístupy, pomáhat identifikovat rizika a zásadní témata pro přípravu a realizaci metodické podpory, poskytovat odborné konzultace a vyjadřovat se k projektovým aktivitám z hlediska své specializace.

Oblast nepojistných sociálních dávek

Dalším nástrojem sociální pomoci pro oblast sociálního začleňování jsou jednotlivé systémy nepojistných sociálních dávek. Tyto systémy jsou mj. také zaměřeny na osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo na osoby sociálně vyloučené a jejich integraci. Z pohledu extremismu se tak jedná o osoby bez přístřeší a o osoby v sociálně vyloučených lokalitách, které se často stávají objektem zájmu extremistických aktivit. Ohledně nepojistných dávkových systémů se jedná především o systém pomoci v hmotné nouzi, který navazuje na ostatní dávkové systémy (zaměstnanost, sociální pojištění, státní sociální podpora) a tvoří poslední záchrannou sociální síť osobám, které se ocitají bez prostředků k zabezpečení svých základních životních potřeb.

6.3. Ministerstvo kultury

6.3.1. Oblast církví a náboženských společností

Ministerstvo kultury vede podle zákona o církvích a náboženských společnostech (č. 3/2002 Sb.) mj. správní řízení o návrzích na registraci církví a náboženských společností a provádí evidenci právnických osob, které jsou organizačními součástmi registrovaných církví a náboženských společností. V každém registračním řízení kromě jiného je prověřováno, zda se uskupení žádající o registraci nedopouštějí extremistických, xenofobních, rasistických či jiných nebezpečných jednání (viz zejména § 5 zákona č. 3/2002 Sb.). Při tomto prověřování Ministerstvo kultury spolupracuje se znalci, zejména z oborů religionistika, náboženský extremismus a terorismus, sekty a nová náboženská hnutí, a s příslušnými orgány státní správy.

V roce 2017 **nebyla zaregistrována žádná nová církev a náboženská společnost**, pokračovala ale registrační řízení zahájená již dříve („Cesta Guru Jary“, „Společenství buddhismu v České republice“, „Kněžské bratrstvo svatého Pia X.“) a byl podán jeden nový návrh na registraci („Théravádový buddhismus“).

Pravomocně byla v roce 2017 ukončena řízení o návrzích na registraci „Cesta Guru Jary“ a „Společenství buddhismu v České republice“, v závěru roku bylo vydáno také konečné rozhodnutí o návrhu na registraci společnosti „Kněžské bratrstvo svatého Pia X.“; rozhodnutí je kladné, ministerstvo rozhodlo o registraci společnosti „Kněžské bratrstvo svatého Pia X.“, avšak do konce roku 2017 rozhodnutí nenabýlo právní moci. Ve dvou případech nedošlo k registraci: řízení bylo buď zastaveno („Společenství buddhismu v České republice“), nebo byla registrace zamítnuta („Cesta Guru Jary“). V případě „Společenství buddhismu v České republice“ nebyly důvodem pro zastavení řízení projevy nenávisti či nesnášenlivosti ani jiné podobné projevy, které by bylo možné označit za extremistické, rasistické, xenofobní, antisemitské, islamofobní apod. V případě „Cesta Guru Jary“ byla jedním z důvodů zamítnutí registrace nenávistná kampaň vedené proti bývalé stoupenkyni. V obou případech bylo důvodem pro neregistrování církve a náboženské společnosti nesplnění podmínek pro registraci, stanovených zákonem č. 3/2002 Sb., případně správním řádem.

Činnost neregistrovaných náboženských skupin Ministerstvo kultury nesleduje a není oprávněno kontrolovat ani činnost registrovaných církví a náboženských společností. Pokud by však byly příslušnými orgány (Policie ČR, soudy apod.) doloženy informace o nezákonné činnosti některé z registrovaných církví a náboženských společností, může být sankcí až zrušení její registrace [§ 22 odst. 1 písm. c) a § 22 odst. 2 zákona č. 3/2002 Sb.].

V průběhu roku 2017 se v porovnání s rokem 2016 **ustálila intenzita islamofobních projevů**, se kterými se Ministerstvo kultury v minulosti setkávalo především v reakci na tzv. uprchlickou krizi. V roce 2017 bylo již pouze odpovídáno na nepočetné dotazy a podněty, tematicky se vztahující k registraci Ústředí muslimských obcí, která proběhla v roce 2004.

Dotační programy vyhlášené ministerstvem pro oblast církví nejsou primárně zaměřeny na boj proti extremismu či xenofobii, mají však za cíl zvyšovat informovanost veřejnosti o náboženské oblasti včetně náboženství jiných národů a etnických skupin, napomáhají tak odbourávat předsudky a tím mohou ve svých důsledcích přispívat k potírání negativních společenských jevů, jako jsou projevy rasismu a xenofobie.

V roce 2017 bylo **podpořeno několik projektů seznamujících veřejnost s židovským náboženstvím, kulturou a tradicemi**.

Projekty podpořené v roce 2017, které prezentovaly židovskou kulturu, tradice či náboženství, nebo připomínaly tragické momenty z židovských dějin (holocaust):

- Slavnostní koncert a výstava ke Dni památky obětí holocaustu – Federace židovských obcí v České republice, dotace 40.000,- Kč. Tradiční slavnostní setkání v Senátu PČR.
- 3 projekty realizované Židovskou obcí v Praze: Cyklus varhanních koncertů v Jeruzalémské synagoze (5. ročník), Den židovských památek 2017 a Výstava fotografií v Jeruzalémské synagoze v roce 2017. Dotace celkem 70 000 Kč.
- Kulturou proti antisemitismu – ICEJ, Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém – česká pobočka, dotace 20.000,- Kč. Pochod městem a veřejné shromáždění proti

antisemitismu a na podporu přátelství mezi různými náboženskými a etnickými skupinami.

- Mezináboženský festival Stánek míru – Společnost křesťanů a Židů, dotace 10.000,- Kč. Hudebně-kulturní festival vycházející z myšlenky společného slavení židovského svátku stánků – Sukot, vznikl původně jako reakce na pochody nenávisti vůči Romům.

Celkem bylo Ministerstvem kultury v roce 2017 podpořeno 6 projektů s židovskou tematikou, na které byla poskytnuta dotace v celkové výši 140.000,- Kč.

6.3.2. Oblast médií a audiovize

V programu podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin je podporováno vydávání periodického tisku a provozování rozhlasového a televizního vysílání v jazyce národnostních menšin, popř. šíření informace o těchto menšinách. V roce 2017 bylo ve výběrovém dotačním řízení podpořeno 23 projektů celkovou částkou 20.850.000,- Kč.

6.3.3. Oblast regionální a národnostní kultury

Ministerstvo kultury prostřednictvím dotačních programů podporuje některé kulturní akce a činnosti, jejichž cílem je kultivovat společnost zejména cestou poznávání kultur různých národností a etnických skupin. V rámci výběrových dotačních řízení získávají finanční prostředky příslušníci národnostních menšin žijících v České republice na rozvoj své kultury a kulturních aktivit, speciální dotační program je určen na podporu integrace příslušníků romské menšiny.

V programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice **byly podpořeny projekty českých občanů národnostní menšiny bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, srbské, ukrajinské, vietnamské a též jeden projekt židovské kultury.** Dotace byly poskytnuty i na kulturní multietnické akce, které přispívají k vzájemnému poznávání různých národnostních kultur. Tím se snaží předcházet xenofobním jevům. Běloruská národnostní menšina žádný projekt pro rok 2017, stejně jako v roce 2015 a 2016, nepředložila. V roce 2017 bylo v tomto programu podpořeno 60 projektů, na které byla poskytnuta dotace v celkové výši 9.435.000,- Kč.

Velkou důležitost pro rozvoj etnické kultury, ale i pro výchovu multikulturní společnosti směřující k odbourání předsudků, rasismu a xenofobních postojů, má podpora integrace příslušníků romské komunity. **Dotační program zaměřený na podporu integrace příslušníků romské menšiny** Ministerstvo kultury vyhlašuje každoročně. Projekty podporované v rámci tohoto programu mohou být zaměřeny na umělecké, kulturně vzdělávací a výchovné aktivity, odborné studie rozšiřující poznání a bádání o romské kultuře, tradicích a historii, dokumentační a ediční činnost a kulturní akce, směřující k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie. V roce 2017 bylo v tomto dotačním programu podpořeno 23 projektů, celková částka poskytnutých dotací činila 1. 642.400,- Kč.

6.3.4. Oblast umění, literatury a knihoven

Ministerstvo vyhlašuje každoročně dotační řízení **Knihovna 21. století**, určené knihovnám zapsaným v evidenci Ministerstva kultury dle zákona č. 257/2001 Sb. (knihovní zákon). Jedním z dotačních okruhů je podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců, kam lze volně boj proti extremismu, resp. jeho prevenci, zahrnout. Finanční prostředky jsou žadatelům (tzn. knihovnám evidovaným dle výše zmíněného zákona) poskytovány na realizaci besed a výstav s cílem poznávání jiných kultur a na nákup knihovního fondu pro národnostní menšiny. Dotace jsou poskytovány v návaznosti na nařízení vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven.

V roce 2017 bylo poskytnuto celkem 83.000,- Kč na **6 projektů zaměřených na seznámení s jinými kulturami a nákup knihovního fondu pro národnostní menšiny** a další prostředky byly vynaloženy na projekty na podporu čtení a čtenářství, které mají přispívat ke kultivaci osobnosti.

Za oblast umění jsou ministerstvem poskytovány dotace na podporu různých kulturních projektů v oblasti tzv. profesionálního umění; rovněž jsou poskytována tzv. stipendia – příspěvky na tvůrčí nebo studijní účely podle § 10 a násl. zákona č. 203/2006 Sb. Namátkou lze uvést následující projekty podpořené v roce 2017.

V oblasti hudby byl **podpořen festival Struny podzimu** (dotace 3.900.000,- Kč, příjemce: Struny podzimu, s. r. o.), kde vystoupili, mimo jiné, jazzoví pianisté černošského původu H. Hancock a J. Moran (přelom října a listopadu 2017).

V oblasti výtvarného umění byl rámci podpory celoroční činnosti pražské galerie DOX (dotace 1.000.000,- Kč, příjemce: DOX Prague, a. s.) podpořen i dílčí **výstavní projekt „Před očima: příběhy Iráku“** (září 2017 – leden 2018). Tento projekt představuje Irák ve fotografiích tamních mladých dokumentárních fotografů. Fotografie zachycují v kontrastu hornatou severní část Iráku, různé všední i nevšední situace z vnitrozemí a konečně důsledky vleklého válečného konfliktu.

Bylo poskytnuto stipendium na tvůrčí činnost Miroslavě Čechové (50.000,- Kč) na projekt **„Miss Amerika. Deník imigranta“** – vytvoření scénáře k divadelní hře o smyšlené postavě východoevropské imigrantky v New Yorku.

6.3.5. Oblast ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií

Programově se problematikou extremismu speciálně zabývají především **Památník Terezín, Památník Lidice** (od roku 2009 spravují i Památník v Letech a Pietní místo Ležáky), **Moravská galerie v Brně** a **Muzeum romské kultury**. Tyto organizace se věnují výchově a vzdělávání směřujícímu k etnické a náboženské toleranci s cílem eliminovat řadu negativních společenských jevů (rasismus, xenofobie), které souvisejí s extremismem. Okrajově se problematikou zabývá též **Slezské zemské muzeum, Národní muzeum** a **Národní galerie v Praze**. Níže jsou uvedeny konkrétní náplně jejich činnosti v souvislosti s extremismem.

Muzeum romské kultury

Odborní pracovníci Muzea romské kultury pořádají přednášky a besedy na témata z historie Romů (dějiny Romů obecně, perzekuce a genocida Romů v období druhé světové války) pro širokou veřejnost a žáky a studenty základních, středních i vysokých škol. Lektorka a historik muzea se každoročně aktivně účastní akreditovaných vzdělávacích seminářů pro učitele Jak vyučovat o holocaustu, které jsou pořádány od roku 2000 ve spolupráci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze, Muzea romské kultury a Památníku Terezín. Vedle toho odborní pracovníci muzea pravidelně přednáší pro posluchače Kabinetu multikulturní výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity a posluchače Historického ústavu Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

Muzeum napomáhá prevenci extremismu také šířením povědomí o holocaustu Romů. Tématice pronásledování Romů za 2. světové války se věnuje dlouhodobě. Pravidelně pořádá **pietní shromáždění a spravuje kulturní památku Žalov v Hodoníně u Kunštátu**. Stejně jako každý rok, také v roce 2017 připravilo muzeum dvě pietní shromáždění k uctění památky romských obětí holocaustu a dále dne 13. května vypravilo autobus na pietní akt v Letech u Písku, pořádaný Výborem pro odškodnění romského holocaustu.

7. března se konal **pietní akt k připomínce prvního hromadného transportu Romů z protektorátu do koncentračního tábora Osvětim**, vypravený 7. března 1943 z budovy městských jatek v Brně. V rámci večera byly představeny tři krátké dokumentární snímky věnované tematice tzv. cikánského tábora v Letech u Písku, které představovaly tři různé pohledy a způsoby audiovizuálního uchopení této problematiky. Edukační a prezentační film Nehodni žití (2011, Václav Hron) z produkce Památníku Lidice krátce uvedl sám jeho autor. Snímek Stíny romského holocaustu (2014, Renata Berkyová) prezentoval pohled mladé romské novinářky a aktivistky. Poeticky laděný snímek Nezapomeňte na tohle děvčátko (1960, Miroslav Bárta) je vůbec prvním audiovizuálním ztvárněním utrpení Romů v letském táboře.

Dne 20. srpna uspořádalo muzeum **pietní akt v místech bývalého protektorátního tzv. cikánského tábora v Hodoníně u Kunštátu** k uctění památky romských obětí. Pietního shromáždění se zúčastnila řada významných hostů, mezi nimi také Bohuslav Sobotka – předseda české vlády.

Při příležitosti Dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti zorganizovalo muzeum dne 8. února **divadelní představení Cikánský boxer** a besedu s historikem muzeum v brněnském Buranteatru. Monodrama Cikánský boxer odráží skutečný životní příběh Johanna Trollmana – mistra Německa v polotěžké váze.

V souvislosti s plánovaným převzetím správy památníků na místech někdejších tzv. cikánských táborů v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu (od 1. ledna 2018) připravilo muzeum za podpory Nadačního fondu obětem holocaustu dne 5. dubna **odborné kolokvium a debatu k tématu historie a současné podoby místa někdejšího tábora v Letech**.

24. dubna se muzeum **připojilo ke 12. ročníku akce Jom ha-šoa** – Den vzpomínání na oběti holocaustu, pořádané Institutem Tereziňské iniciativy. Akce je úzce provázána se Dnem holocaustu a hrdinství (Jom ha-šoa ve ha-gvura), jež je od roku 1951 státním svátkem Izraele a formou řady náboženských a občanských aktivit je slaven po celém světě. Náplní akce v ČR je maraton čtení jmen obětí holocaustu, který probíhal v Praze, Blatné, Havlíčkově Brodě, Klatovech, Kolíně, Kosově Hoře, Kutné Hoře, Liberci, Olomouci, Plzni, Sušici, Ústí

nad Labem a v Brně na Moravském náměstí před Místodržitelským palácem. Záštitu nad akcí tentokrát převzal ministr kultury Daniel Herman.

Muzeum monitorovalo a podporovalo další snahy o zřizování památníků obětem rasově motivovaného pronásledování a genocidy Romů – např. umístění pamětních kamenů Stolpersteine za oběti romského holocaustu z někdejší kolonie Černovičky v Brně ve spolupráci s Opus Lacrimosa z. s. a romským střediskem DROM. Kameny zmizelých zde byly položeny dne 24. září.

Ve stálé nabídce muzea je také **putovní výstava Genocida Romů v době druhé světové války** – jak v české, tak v anglické verzi. Výstava je od roku 2010 půjčována základním a středním školám, muzeím a dalším institucím, zhlédlo ji již více než 12.000 návštěvníků.

Od roku 2005 Muzeum romské kultury spolupracuje s obecně prospěšnou společností Živá paměť při **pořádání přednášek a besed s pamětníky romského holocaustu** na základních a středních školách. Vzhledem k vysokému věku pamětníků se v současné době konají přednášky pouze za přítomnosti historika či ředitelky muzea, jejichž přednáška je doplněna promítáním videozáznamu vzpomínek pamětnice Emílie Machálkové. Po přednášce má publikum vždy možnost diskutovat s přednášejícím o historii a současné situaci Romů v České republice. Přednášky v rámci projektu Zmizelí Romové a Romové dnes vyslechlo od roku 2005 více než 500 žáků a studentů.

Pracovníci muzea se zúčastňovali tuzemských i zahraničních konferencí a pietních akcí.

V roce 2017 realizovalo lektorské oddělení ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze, pobočkou Brno, **devět vzdělávacích programů Nezapomeneme - לא נשכח - Na bisteraha** pro základní a střední školy za účasti pamětníků – přeživších, program Holocaust Romů věnovaný genocidě Romů za druhé světové války je v nabídce stálých vzdělávacích programů muzea. Dále se v roce 2017 v souvislosti s divadelním představením Cikánský boxer v divadle Buranteatr uskutečnila beseda o nacistické genocidě Romů a Sintů a návštěvníkům divadla byla představená tematická putovní výstava. Proběhla také Letní škola Institutu Tereziánské iniciativy Identita evropských Romů ve 20. století určená učitelům základních a středních škol. Součástí programu letní školy byla i návštěva pietního aktu v Hodoníně u Kunštátu a workshopy věnované genocidě Romů, romské kultuře a historii, předsudkům a stereotypům. Učitelům z ČR a Německa byl určený i seminář Holocaust Romů, který se konal v říjnu 2017 v Mnichově a Dachau a muzeum ho pořádalo ve spolupráci s Bayerischer Jugendring a Körperschaft des öffentlichen Rechts.

Lektorský úsek muzea realizoval v roce 2017 celkem **158 programů pro mateřské, základní, střední i vysoké školy a volnočasová zařízení v prostorách muzea celkem pro 3.972 návštěvníků**. Naprostá většina programů tematicky vycházela ze stálé expozice Příběh Romů, 14 programů bylo věnováno výhradně holocaustu Romů nebo holocaustu obecně, další problematice předsudků a stereotypů, překážkám Romů ve vzdělávacím procesu, romským tématům v médiích nebo přiblížení romské historie a kultury budoucím sociálním pracovníkům.

Muzeum také realizovalo přechodnou výstavu Bez nenávisti? / Hatefree?, která prezentuje současné angažované umění v jeho různých podobách. Výstava Bez nenávisti?

vychází z výzvy HateFree Art reagující na nárůst nenávistných postojů vůči menšinám v ČR, podoba výstavy v muzeu je zaměřena na romskou menšinu.

Památník Terezín

V roce 2017 bylo pro české školy uspořádáno 107 jednodenních a 51 vícedenních seminářů spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy, filmovými projekcemi a samostatnými tvůrčími aktivitami. Celkem se těchto seminářů zúčastnilo 6.238 žáků a studentů českých škol. Nabídky vzdělávacího oddělení ovšem využívají i školní skupiny ze zahraničí, kterých do Terezína přijelo celkem 17 na vícedenní a 13 na jednodenní semináře (jednalo se o 849 osob). Jejich program zajišťovali pod vedením odpovědných pracovníků vzdělávacího oddělení dobrovolníci z Německa a Rakouska, vysílání organizacemi Aktion Sühnezeichen Friedensdienste a Gedenkdienst, kteří v Památníku Terezín působí vždy po dobu jednoho roku.

Vzdělávací činnost se ovšem v uplynulém roce, stejně jako v letech minulých, nezaměřovala pouze na práci s mládeží, ale též na oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v úzké spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR prostřednictvím již několik let zaběhlé struktury čtyř až pěti na sebe navazujících seminářů, které se konají v České republice i v zahraničí (Polsko, SRN, Izrael). V rámci realizace tohoto projektu Památník Terezín spolupracuje s celou řadou domácích i zahraničních institucí (Židovské muzeum v Praze, Muzeum romské kultury v Brně, Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, Památník Jad Vašem v Izraeli, Dům Anny Frankové v Amsterdamu, Dům konference ve Wannsee v Berlíně, Muzeum holokaustu ve Washingtonu, Institut Nadace Šoa v Los Angeles, Památník Ravensbrück apod.). Ovšem vedle těchto typů školení pro české učitele jsou s různou pravidelností pořádány také vzdělávací akce určené pouze zahraničním pedagogům: semináře pro polské učitele (společně se Státním muzeem Auschwitz-Birkenau a polským Institutem národní paměti), pro pedagogy z Dánska a Velké Británie (ve spolupráci s Danish Institute for International Studies, britským Holocaust Educational Trust a izraelským Yad Vashem), pro francouzské (partnerem je Maison d'Ízieu), slovenské (společně s Dokumentačním střediskem holokaustu v Bratislavě) či německé (spolu s Tandemem Plzeň/Řezno či RAA Brandenburg) učitele.

Již od poloviny devadesátých let Památník Terezín pořádá pro žáky základních a středních škol **soutěže v umělecké tvořivosti se vztahem k problematice rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace**. V roce 2017 se již jednalo o XXIII. ročník literární a XXI. ročník výtvarné soutěže, tentokrát pod názvem „Je minulost stále živá?“. Téma bylo spojené se 70. výročím založení Památníku Terezín a odkazovalo na význam paměťových institucí připomínajících hrůzy nacismu a nebezpečí neonacismu i jiných forem extremismu. Z výběru výtvarných prací, které byly zaslány do uměleckých soutěží, jsou pak pořádány putovní výstavy.

Z hlediska **dalších edukačních projektů** lze jmenovat **Za pomníčky**, Školákem v Protektorátu a Školákem ve válečných letech.

Cílem projektu **Za pomníčky** je dokumentace současného stavu míst bývalých nacistických táborů a masových hrobů na území dnešní České republiky a zmapování skutečnosti, zda jsou na těchto místech instalovány pomníčky/pamětní desky, které připomínají jejich existenci. Zjištěné informace jsou zveřejňovány na zvláštní webové stránce.

Projekt si klade za cíl rozšiřovat povědomí a vědomí společnosti (hlavně mládeže) o těchto tragických místech a dějích, které se na nich odehrávaly. Zjištěné skutečnosti by také měly sloužit odborné veřejnosti zabývající se sledovaným tématem, vzpomínkovou kulturou a místy historické paměti.

Stěžejní ideou projektu **Školákem v Protektorátu** je snaha přiblížit nejmladším generacím realitu nacistického totalitního režimu na příkladu, který je jim nejbližší – na školním prostředí. Záměrem projektu je ukázat dnešní školní mládeži, jakým způsobem byli nacistickým režimem postihováni stejně staří žáci a studenti v období existence Protektorátu Čechy a Morava a jak by mohli být postiženi také oni samotní, kdyby žili v tomto totalitním režimu. Kromě pokusu o představení obecné situace v protektorátním školství pracuje projekt také s konkrétními projevy krajní represe vůči české školní mládeži, v níž nemalou roli sehrála i věznice gestapa v terezínské Malé pevnosti. Hlavním výstupem z projektu je internetová stránka určená učitelům, školní mládeži i širší veřejnosti.

Nadstavbou Školáka v Protektorátu je pak projekt **Školákem ve válečných letech**, na kterém Památník Terezín spolupracuje s Národním pedagogickým muzeem a knihovnou J. A. Komenského, Institutem Terezínské iniciativy a Národním institutem pro další vzdělávání. Jednotlivci (žáci, studenti) a školní kolektivy všech typů škol nacházejících se na území České republiky mohou pod vedením odborníků z výše uvedených institucí badatelsky zpracovávat témata spojená se školním prostředím v českých zemích v letech 1938–1945.

Památník bude ve stejných intencích postupovat i v roce 2018. Vedle toho bude rozšiřovat svou vzdělávací nabídku ve vztahu k současným fenoménům, které jsou s hrozbou extremismu bezprostředně spojené (psychosociální příčiny inklinace k extremistickým názorům, mechanismy propagandy apod.).

Památník Lidice

Památník Lidice má bohatou nabídku kulturních i vzdělávacích akcí, které napomáhají.

Expozice a výstavy:

- ...a nevinní byli vinní..., stálá expozice v Lidicích, představující historické souvislosti i samotný průběh lidické tragédie.
- Ležáky, osada, která nemlčela, stálá expozice v Ležákách představující historické souvislosti i samotný průběh lidické a ležácké tragédie.
- Remember Lidice - umění druhé poloviny 20. a počátku 21. století, které reaguje na válečné a jiné tragické události.
- Stavíme nové Lidice, kdy na pozadí příběhu budování nové obce jsou odkrývány i politické vlivy, které proces provázely.

Vzdělávací programy pro děti a mládež:

- Co mi sochy vyprávěly (studium historie prostřednictvím výtvarného umění) – účast 183 žáků.
- Lidice - kronika jedné vesnice – účast 538 žáků.
- Lidice žijí v obrazech – účast 112 žáků.
- Den kdy se mi změnil život – účast 359 žáků.
- Příběh obce Lidice – účast 1.329 žáků.
- Dramatický kroužek Pidi Lidi -

Další aktivity:

- Vzdělávací programy pro pedagogy: Topografie teroru. Hierarchie zločinu - 32 účastníků.
- Vzdělávací programy pro veřejnost: Kdeže byl ráj?
- Soutěže: Mezinárodní vědomostní soutěž Lidice pro 21. století - 2000 soutěžících.
- Přednášky - Silver A v paměti tří generací - 123 účastníků.

V roce 2017 připravil Památník Lidice ve spolupráci s Památníkem ticha v Bubnech projekt Od svědectví k podobenství, jehož úkolem je přímo školit veřejnost, především děti a mládež, v orientaci v okolním světě. Absolvování programů by mělo napomoci podpoře demokratických hodnot, prevenci extremismu, respektu ke kulturním odlišnostem, prevenci xenofobie, podporu a rozvoj kritického myšlení.

- Aktivita 1. - Kompetence pro demokratickou kulturu: Proti normalizaci zla ve společnosti (Základem je dlouholetý výzkum emeritního profesora Stanford University Philipa Zimbarda, jehož tzv. vězeňský experiment, Heroic Imagination Project a řada dalších výzkumných projektů ukazují na faktor společenské atmosféry ovlivňující postoje a jednání jednotlivců).
- Aktivita 2. - Velké příběhy 20. století (Lidice, Ležáky, šoa v nás).
- Aktivita 3. - Propaganda - Program „Já diktátor“.
- Aktivita 4. - Kořeny zla a legalizace masové vraždy.
- Aktivita 5. – Dehumanizace.
- Aktivita 6. - Místa paměti.

Projekt byl připraven v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, Výzva č. 02_16_032 pro Budování kapacit pro rozvoj škol II v prioritní ose 3 OP. Vyhodnocení bude známo v květnu 2018, v případě úspěchu bude program zahájen 1. ledna 2019 a bude trvat 36 měsíců.

Moravská galerie v Brně

Moravská galerie v Brně v roce 2017 realizovala integrační aktivity pro menšiny a cizince a vzdělávací programy pro školní skupiny, vztahující se k **výstavě „Vesmír je černý“**, která je v termínu 3. listopadu. 2017 – 28. ledna 2018 realizována ve spolupráci s Muzeem romské kultury.

Dále v roce 2017 galerie realizovala v rámci projektu My (Moravian) Gallery – program „**To nej z umění**“ a program „**Jedeme na výlet!**“. Programy byly financovány Ministerstvem kultury v rámci realizace Aktualizované koncepce integrace cizinců pro rok 2017 – Ve vzájemném respektu. Jednalo se o komentované prohlídky výstav a expozic s ukázkou vybraných exponátů spojené s nízkoprahovým kurzem českého jazyka a poznávací exkurzi pro rodiny cizinců žijících v ČR. Konkrétně proběhla exkurze na jižní Moravu a čtyři komentované prohlídky.

Národní muzeum

Národní muzeum, Centrum pro prezentaci kulturního dědictví ve spolupráci s Náprstkovým muzeem asijských, afrických a amerických kultur, pořádalo 24. a 25. října odborný seminář Muzea a mezinárodní publikum se zaměřením na práci muzejních

pracovníků s cizinci žijícími v ČR a zahraničními návštěvníky. Seminář reflektoval následující témata:

- Možnosti v oblasti komunikace s cizinci žijícími v ČR a zahraničními návštěvníky muzeí.
- Prezentace kultury, historie i současnosti cizinců žijících v ČR prostřednictvím výstav, přednášek, kulturně vzdělávacích akcí či jiných doprovodných programů a opačně prezentace české historie a kultury cizincům žijícím v ČR a zahraničním návštěvníkům.
- Role muzeí v oblasti integrace cizinců.
- Projekty posilující vzájemnou interakci a poznávání české společnosti a příslušníků jiných kultur, národností a etnik v oblasti kultury.
- Příklady aktivního zapojení příslušníků jiných kultur do dění v muzeu.

Národní muzeum dále organizovalo dva **kurzy specifických interkulturních dovedností** určený pro odborné zaměstnance muzeí a galerií. Kurz obsahoval kromě teorie interkulturní komunikace i specifika komunikace vybraných zemí, jejichž občané jsou častými návštěvníky muzeí.

Jedním z výstupů těchto aktivit bude i **metodický text Komunikace se zahraničními návštěvníky**. Text vzniká ve spolupráci s Poradnou pro integraci a jeho cílem je představit odborným zaměstnancům muzeí základní pravidla interkulturní komunikace a seznámit je s kulturními odlišnostmi v oblasti komunikace a chování u vybraných zahraničních návštěvníků muzeí.

Významnou roli v této oblasti sehraává také **Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur**, které je jako jediné muzeum v České republice zaměřeno výhradně na prezentaci mimoevropských kultur.

Národní muzeum v roce 2017 realizovalo edukační programy k **výstavě Fenomén Masaryk** zaměřené na rozvíjení národního uvědomění, vlastenectví, hodnot demokracie a humanity. Workshopy pro žáky se zaměřovaly na prevenci projevů násilí, xenofobie, extremismu, rasismu. Vedle ostatních témat výstava reflektuje také otázku náboženské a národnostní tolerance.

V roce 2017 byl také připraven **cyklus besed s pamětníky holocaustu**, ve spolupráci s Kontaktním centrem pro oběti nacismu a mezigenerační dialog, Praha, který proběhne v roce 2018.

Slezské zemské muzeum

Slezské zemské muzeum preventivně působí v této oblasti především svou edukační činností v Národním památníku II. světové války, kdy nabízí zájemcům z řad široké veřejnosti edukační program s názvem „Holocaust a transporty židovského obyvatelstva“. V rámci programu je veřejnosti vysvětlena nejen problematika židovského obyvatelstva v období II. světové války, ale také seznamuje návštěvníky se židovským náboženstvím a s problematikou antisemitismu. Program má přesah až do současnosti (otázky současného antisemitismu, odporu proti menšinám a rasové nesnášenlivosti), čímž návštěvníkům nastíní možnosti obrany proti potlačování práv menšin, rasové nesnášenlivosti či svobodě slova a vyznání.

Národní galerie

Národní galerie je připravena ke spolupráci při boji proti šíření nepravdivých a zavádějících informací, které problematizují věcnou demokratickou diskuzi. Svými aktivitami se již v současnosti snaží zdůrazňovat roli lidských práv ve světě. Disponuje také rozsáhlými sbírkami kulturního dědictví, včetně náboženského, které může sloužit pro zvýšení náboženské tolerance a diskusi o těchto zásadních tématech.

6.4. Ministerstvo spravedlnosti

6.4.1. Státní zastupitelství

Trestným činům páchaným z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek je v soustavě státního zastupitelství věnována trvalá pozornost. Na všech stupních státního zastupitelství (okresní, krajské a vrchní státní zastupitelství, Nejvyšší státní zastupitelství) je obligatorně uplatňována **specializace státních zástupců na trestné činy spáchané z rasové, národnostní nebo jiné nenávistné pohnutky, extremismus**.

Při dozoru ve věcech trestných činů spáchaných z nenávistné pohnutky spočívající v rasové, národnostní, náboženské a jiné nenávisti, popřípadě i trestných činů, kde tato pohnutka není (např. § 272 trestního zákoníku), je státní zástupce povinen **dbát provedení všech úkonů potřebných ke zjištění pohnutky pachatele**. Tato povinnost vyplývá z čl. 73 pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 8/2009, o trestním řízení, ve znění pozdějších předpisů.

Na Nejvyšším státním zastupitelství působí **národní korespondent pro boj proti terorismu, extremismu a trestným činům spáchaným z nenávisti**. Členy expertního týmu národního korespondenta tvoří státní zástupci z Nejvyššího státního zastupitelství, Vrchního státního zastupitelství v Praze a Městského státního zastupitelství v Brně. Národní korespondent a jeho expertní tým jsou garanty jednak meziresortní spolupráce, ale také mezinárodní spolupráce. Podílí se na zpracování dotazníků týkajících se této agendy, účastní se vzdělávacích akcí s tematikou extremismu a terorismu, a to i v zahraničí.

Nižší státní zastupitelství mají **povinnost informovat odbor trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství o nápadu trestných činů spáchaných z národnostní, rasové, náboženské, politické nebo jiné nenávistné pohnutky** a vyžádá-li si další informování, i o způsobu vyřízení věci, konají-li řízení v prvním stupni. Tato povinnost vyplývá z čl. 1 odst. 1 písm. a) bod 1. pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 10/2011, o informacích, ve znění pozdějších změn (dále jen „pokyn obecné povahy o informacích“). Získané poznatky slouží především ke sjednocení rozhodovací praxe v rámci celé soustavy státního zastupitelství, a mohou tak být využity pro metodickou činnost. Nejčteněji podanými informacemi jsou případy tzv. hajlování, prezentace „závadových“ symbolů na oblečení či jejich nasprejování na budovy, resp. veřejná prezentace závadových tetování, nenávistné výroky publikované na internetu, rasově motivované urážky apod.

6.4.2. Institut pro kriminologii a sociální prevenci

V uplynulém roce se Institut pro kriminologii a sociální prevenci (dále jen „IKSP“) tématu extremismu výzkumně nevěnoval. Problematika je průběžně sledována, především s ohledem na aktuální situaci v okrajových politických hnutích, stav a vývoj extremistické trestné činnosti v ČR a ostatních evropských státech, jakož i nové vědecké poznatky na tomto poli.

Byla navázána spolupráce s akademickou sférou na přípravě nového výzkumu, zaměřeného na pachatele trestných činů s nenávistnou motivací; ten by měl být zahájen v roce 2018.

IKSP dle zadání MV ČR uskutečnil na podzim 2017 **výzkum veřejného mínění, který mapoval názory občanů na oblast bezpečnosti a prevence kriminality**. V jeho rámci byly zjišťovány i postoje občanů související s migračními pohyby v Evropě. Bylo zjištěno, že názory české veřejnosti na téma přijímání uprchlíků jsou rozděleny na tři srovnatelně velké tábory – 29 % lidí by poskytlo uprchlíkům dočasné útočiště, 31 % by pomáhalo v zemi nepokojů, ale útočiště by neposkytlo a poslední cca třetina obyvatel je zásadně proti jakékoliv pomoci lidem přicházejícím do Evropy ze zemí zmítaných problémy. Názor, že by stát měl poskytnout útočiště lidem, v jejichž zemi se válčí, a dát jim možnost se v ČR trvale usadit, podpořila naprostá menšina dotázaných, přibližně 7 %. IKSP se domnívá, že tato zjištění ilustrují určitou radikalizaci postojů a názorů české společnosti, která se projevila i ve výsledcích voleb do Poslanecké sněmovny.

6.5. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

MŠMT v roce 2017 uskutečnilo dále následující komplexní opatření s cílem minimalizace výskytu rizikového chování ve školách a školských zařízeních a zajištění bezpečného klimatu ve školním prostředí:

MŠMT vyhlásilo pro rok 2017 dotační program na realizaci aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování, v rámci kterého bylo rozděleno 19.644.262,- Kč. Podpořeny byly:

- Jednotlivé individuální projekty organizací (NNO, vysokých škol, škol, školských zařízení apod.) pro všechny formy rizikového chování (např. prevence užívání návykových látek, nelátkových závislostí, netolismu, extremismu, poruch příjmu potravy atd.).
- Projekty krajské. V rámci tohoto programu byly kraje podpořeny částkou 2 806 028,- Kč z výše uvedené částky. Pro rok 2017 kraje zpracovaly žádosti o dotace zaměřené na téma bezpečného klimatu ve školách, prevence šikany a násilí ve školním prostředí a posilování pozitivním vztahů ve školních kolektivech. Každý kraj svým projektem současně garantuje určitý počet vzdělaných osob v daném tématu (pedagogů, ředitelů, metodiků prevence apod.).

MŠMT vyhlásilo pro rok 2017 nový dotační program určený školám a školským zařízením „Bezpečné klima v českých školách“, v rámci kterého bylo rozděleno 10.551.911,- Kč. Cílem dotačního programu byla podpora efektivních aktivit ve školním prostředí pro minimalizaci šikany a násilného chování ve školách a nastolení a rozvoj

bezpečného klimatu ve školních kolektivech. Jednalo se zejména o podporu prohlubování odborných znalostí a praktických dovedností při práci s tématem bezpečné klima ve školách, zejména podpora supervizí a kazuistických seminářů, vzdělávání a metodická podpora pedagogů pro práci s třídnickými hodinami ve školách, práce s pedagogickými sbory a jejich skupinové supervize v oblasti bezpečného klimatu ve školách a o vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků ve školském prostředí v rámci ČR k tématu bezpečné klima.

V rámci systémové podpory vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti zabezpečení bezpečného klimatu ve školách MŠMT prostřednictvím Národního institutu pro další vzdělávání (dále jen „NIDV“) v roce 2017 zabezpečilo prostřednictvím krajských poboček NIDV cílené vzdělávání pedagogických pracovníků, ředitelů škol a školních metodiků prevence oblasti rozpoznávání a minimalizace rizik spojených s projevy šikany a násilného chování ve školách. Vzdělávací aktivity byly poskytnuty zdarma ve všech 14 krajských pracovištích. Celkem bylo proškoleno 1.336 pedagogických pracovníků ve 47 programech a v rámci 2 odborných konferencí.

V roce 2017 se začala scházet meziresortní pracovní skupina pro primární prevenci, která je složená ze zástupců věcně příslušných resortů (Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí, zástupce Úřadu vlády) s cílem koordinace a zefektivnění aktivit v oblasti prevence ve školním prostředí.

Pro předávání ověřených informací využívá v oblasti prevence MŠMT internetový portál **www.prevence-info.cz**, který MŠMT vytvořilo v roce 2011. Portál sdružuje informace z oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže. Jednou z oblastí, které se tento portál věnuje je i problematika extremismu, rasismu a xenofobie.

Oblast extremismu a prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí a k ochraně uměleckých a kulturních hodnot je nedílnou součástí **rámcových vzdělávacích programů pro základní školy** (dále jen „RVP ZV“).

V oboru Dějepis na druhém stupni základních škol je v RVP ZV tato tematika začleněna v tematickém okruhu Moderní doba, zejména v očekávaných výstupech:

- (Žák) rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.
- (Žák) charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.
- (Žák) na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.

V oboru Výchova k občanství se prezentuje v tematickém okruhu Člověk ve společnosti, hlavně v očekávaných výstupech:

- (Žák) objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.
- (Žák) rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.

Problematika extremismu je dále součástí **průřezového tématu Multikulturní výchova**, zejména v tematických okruzích: Kulturní rozdíly, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita a Princip sociálního smíru a solidarity. Prostor se dále nabízí i v doplňkovém vzdělávacím oboru Etická výchova.

Obsahem všech **rámcových vzdělávacích programů pro střední vzdělávání** je průřezové téma Občan v demokratické společnosti a vzdělávací oblast Společenskovední vzdělávání, kde je extremismus a boj proti extremismu začleněn. Dále pak zaleží na podmínkách a možnostech školy, jak tento pojem dále rozpracuje ve svých školních vzdělávacích programech. Střední školy, které vzdělávají žáky v oborech 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost, mají problematiku extremismu ve svých programech rozpracovanou ve větším rozsahu, než školy vzdělávající žáky v ostatních oborech s maturitní zkouškou nebo výučním listem.

6.6. Úřad vlády

Úřad vlády ČR, Odbor pro sociální začleňování (Agentura), v roce 2017 ukončil realizaci projektu „**Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti**“ financovaného z prostředků EHP a Norských fondů 2009 -2014 v rámci programu CZ05 – Národní, regionální a místní iniciativy pro snižování nerovností mezi skupinami. Projekt byl realizován od března 2014 do dubna 2017. Celkový rozpočet projektu činil 31.679.354 Kč, z toho 20% bylo poskytnuto ze státního rozpočtu.

Projekt obsahoval mimo jiné **celostátní mediální kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti HateFree Culture**, která přispěla ke zvýšení informovanosti a medializaci témat extremismu, rasismu a násilí z nenávisti nejen u mladé populace, ale i u široké veřejnosti především prostřednictvím **komunikace na sociální síti Facebook**. Bylo natočeno 50 videozáznamů z akcí, performancí a videorozhovorů s osobnostmi a podporovateli kampaně. Na vytvořených internetových stránkách www.hatefree.cz bylo publikováno 619 článků, komentářů a příspěvků. Po dobu realizace projektu **vzniklo 280 HateFree Zones** - míst bez násilí a nenávisti. Tyto zóny, např. kavárny, divadla, galerie, velvyslanectví, fakulty, církevní zařízení, deklarují, že je u nich vítán každý bez ohledu na svou příslušnost. Registrace k HateFree Zone je možná prostřednictvím internetového formuláře umístěného na webu kampaně (<http://www.hatefree.cz/registrace-mista>). Nachází se zde i seznam HateFree zón a jejich interaktivní mapa. Je nutno podotknout, že členové realizačního týmu kampaně se sami stávali terčem nenávistných projevů a setkávali se s neochotou ke spolupráci.

V rámci projektu byly dále realizovány **regionální vzdělávací aktivity v Ústeckém a Moravskoslezském kraji**, které zajišťovaly dodavatelské organizace. Na nárůst povědomí o společenských rizicích extremismu a rasismu byly zaměřeny vzdělávací aktivity AISIS, z.ú. **pro žáky a pedagogické pracovníky**. Zapojilo se 10 pilotních škol prostřednictvím 20 školních mediátorů a 81 peer-mediátorů. K šíření této dobré praxe i odborné podpoře mediátorů vznikl speciální web www.mediaceveskole.cz.

Zvýšení povědomí o problematice násilí z nenávisti, jeho příčinách a způsobech, jak takovým případům předcházet a efektivně je řešit, jak správně a citlivě pracovat s oběťmi násilí z nenávisti, se věnovaly semináře In IUSTITIA, o.p.s. **Bylo proškoleno 257**

příslušníků Policie ČR, tiskových mluvčích Policie ČR a strážníků obecních policí v Ústeckém a Moravskoslezském kraji.

Vzdělávací kurzy pro zástupce samospráv a místní aktéry realizované organizací Nová ekonomika o.p.s. obsahovaly způsoby komunikace opatření v oblasti sociálního začleňování, vyvracení mýtů a dezinformací, praktické tréninky na posílení komunikačních a mediálních dovedností při obhajobě integračních opatření a při komunikaci citlivých témat s veřejností. Účastnilo se jich 242 osob.

Realizace regionálních vzdělávacích aktivit přispěla ke zvýšení povědomí o rizicích nesnášenlivosti a násilí z nenávisti, o možnostech, jak jim čelit. Součástí projektu byla i propagace, sdílení a rozvoj dobrých praxí v oblasti sociálního začleňování. Vznikla síť 31 garantů a příklady dobrých praxí se bylo možné inspirovat na www.dobrepraxe.cz.

Projekt byl a zůstává velice důležitým z hlediska problematiky, kterou řešil. V návaznosti na aktuální situaci existuje stále zvýšená potřeba podobných iniciativ spojených s problematikou extremismu, menšin, násilí z nenávisti a migrace.

7. Seznam použitých zkratk

APK – Asistent prevence kriminality
CTHH - Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám
DP – Domovník - preventista
ESF - Evropský sociální fond
FRA - Agentura EU pro základní práva
IKSP - Institut pro kriminologii a sociální prevenci
KA – Klíčová aktivita
KIC – Koncepce integrace cizinců
KPSVL – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
MKDS - Městské kamerové dohlížecí systémy
MO – Ministerstvo obrany
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MRK – Muzeum romské kultury
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV – Ministerstvo vnitra
NIDV – Národní institut dalšího vzdělávání
NNO – Nestátní neziskové organizace
NSK – Národní soustava kvalifikací
NSP – Národní soustava povolání
ODIHR - Úřad pro demokratické instituce a lidská práva při Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OP Z – Operační program zaměstnanost
ORP - Obce s rozšířenou působností
OSPOD – Orgán sociálně právní ochrany dětí
OÚ – obecní úřad
PČR – Policie České republiky
PL – Památník Lidice
PMS – Probační a mediační služba

PPP – Pedagogicko – psychologická poradna
PT – Památník Terežín
PZ – Průmyslová zóna
RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní školy
SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování
SPO – Sociálně právní ochrana
SPOD - Sociálně právní ochrana dětí
SPSZ – Strategický plán sociálního začleňování
SVL – Sociálně vyloučená lokalita
SUZ – Správa uzprchlíckých zařízení
SVP - Středisko výchovné péče
VPŠ a SPŠ MV – Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra